

NAUJIENOS

PUBLISHED BY THE LITHUANIAN NEWS PUB. CO., INC.
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois.
Phone Roosevelt 8500

Pirmas ir Didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill.,
under the Act of March 3, 1879

NAUJIENOS

PUBLISHED BY THE LITHUANIAN NEWS PUB. CO., INC.
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois
Phone Roosevelt 8500

Pirmas ir Didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje

VOL. XIX

Kaina 3c

Chicago, Ill., Ketvirtadienis, Rugšėjis-September 15 d., 1932

No. 218

Illinois Angliakasiai Pradeda Naują Zygi Uždaryti Kasyklas

Franklin pavieto šerifas rengiasi vėl ginklais streikuojančius angliakasius atremti

Benton, Ill., rugs. 14.—Franklin pavietas vėl stvėrėsi už ginklų, kad neleistų streikuojančių angliakasių, kurie žygiuoja į šį pavietą uždaryti dirbančias už nukopotą algą kasyklas.

Serifas Browning Robinson su visa armija savo ginkluotų pagelbininkų saugo visus į pavietą einančius kelius, kad neleistų įsigauti angliakasiams iš kitų pavietų ir uždaryti šio pavieto kasyklas.

Gautomis žiniomis, streikuojantieji angliakasiai, kurie neseniai susiorganizavo į naują uniiją—Progressive Mainers of America, jau ešą žygiuoja iš Gillespie į tris pavietus—Franklin, Perry ir St. Clair.

Perry pavieto viršininkai paskelbė, kad jie nekludys ramiam pikietavimui kasyklų, bet Franklin pavieto šerifas, kuris su 500 ginkluotų pagelbininkų, jau kartą išvaikė, ginklų pagelbą, streikuojančius angliakasių, ir šį kartą skelbia, kad "jie (t. y. streikuojantieji angliakasiai) neįeis į Franklin pavietą".

Naujosios uniijos viršininkai neslepia to fakto, kad jau yra prasidėjęs angliakasių maršavimas ir kad jiems yra įsakytą bandyti taikiu būdu įeiti į tuos tris pavietus, tačiau šis skaičius, kokiais keliais vyksta ir visos kitos žinios apie juos laikoma paslaptimi. Tikrai pripažįstama, kad šį kartą maršavimas bus atliktas kitokiu būdu, mažais būreliais, o ne masiniais, kaip buvo pirma, kada vienu būriu maršavo 15,000 angliakasių.

Netrukdy pikietavimo

Pinckenville, Ill., rugs. 14.—Perry pavieto šerifas Albert Davis paskelbė, kad jo pagelbininkai netrukdy pikietavimui uniijos nariams atvykti į jo pavietą ir ramiu būdu pikietuoti dirbančias kasyklas. Tačiau jis nekalbės už biznierių, kurie yra labai priešingi pikietuotojams, nes jie sulauko darbą kasyklose, nuo ko kenčia ir biznieriai.

Uždarė kasyklą

Galesburg, Ill., rugs. 14.—800 angliakasių iš apilinkėse miestelių pradėjo pikietuoti Earl Bowman kooperatyvę kasyklą ties Knoxville ir privertė ją užsidaryti.

Kalėjime užmušė streikuojančių angliakasių

Chicago. — Dr. William D. McNally, kuris buvo išvykęs į Pekin, Ill., ištirti priežastį mirties East Peoria angliakasio Martin Virant, kurį rasta pakartą Tazwell kalėjime, sako,

Chicago ir apilinkėse federacijas oras šia diena pranašauja:

Gledra ir biskį šilčiau; švelnus pietų vėjas.

Saulė teka 6:20, leidžiasi 7:

Vokietijoje tebeina kova del reichstago

Hindenburgas liepia pripažinti reichstago paleidimą, Goering atsisako tą padaryti. Ruošiasi prie naujų rinkimų

Berlynas, rugs. 14.—Prezidentas von Hindenburgas vakar parašė laišką reichstago pirmieininkui Hermann Goering reikalaujamas, kad Goering pripažintų reichstago paleidimą. Jis taipgi bandė pateisinti von Papeną ir vidaus reikalų ministrą von Gail, kaltinamus nusidėjusius konstitucijai delei jų atsisakymo stoti prieš reichstago atstovų komitetą, kuris vėlia ir reichstagą paliedus.

Goering į tai atsakė irgi laišką Hindenburgui, kad reichstagas paleistas neteisėtai, kada jau buvo išreikštas kabinetai nepasitikiėjimas. Be to einant konstitucijai, prezidentas negali du sykiu paleisti reichstago de lygiai tos pačios priežasties. Šis gi reichstagas buvo paleistas de lygiai tos pačios priežasties, de kurios buvo paleistas ir pereinantis reichstagas.

Goering į tai atsakė irgi laišką Hindenburgui, kad reichstagas paleistas neteisėtai, kada jau buvo išreikštas kabinetai nepasitikiėjimas. Be to einant konstitucijai, prezidentas negali du sykiu paleisti reichstago de lygiai tos pačios priežasties. Šis gi reichstagas buvo paleistas de lygiai tos pačios priežasties, de kurios buvo paleistas ir pereinantis reichstagas.

Susidarė keblai padėtis. Partijos nepripažįsta reichstago paleidimo ir reikalauja, kad pasitrauktų von Papen, kaip ne tekęs pasitikiėjimo. Van Papen gi pasilieka valdžioje ir ketina visus tokius reikalavimus ignoruoti.

Tuo tarpu visos partijos pradeda rengtis prie naujos reichstago rinkimų kampanijos. Bet ar nauji rinkimai įvyks?

Valdininkai sako, kad nauji rinkimai įvyks už 60 dienų, kaip to reikalauja konstitucija. Bet kancelerio valdžios oficiozas Deutsche Zeitung atvirai pasako: "Naujų rinkimų nebus — jokio nuosprendžio apie rinkimų dieną negalima tikėtis artimoj ateity".

Nori nukapati algas užstu darbininkams

Siūlo darbininkams prisiimti 20 nuoš. algų nukapojimą

New York, rugs. 14.—Laišvų savininkų komitetas pasiūlė 30,000 uostų darbininkų Atlanto pakraščiuose atstovams naują algų kontraktą, sulig kurio darbininkų algos nukapojamos 20 nuoš. Darbininkai padarė savo pasiūlymą, kuris prisiima mažesnę algų nukapojimą ir derybos liko nutrauktos savi tarpam apsvaistymui tų pasiūlymų.

Skaičius žuvusių ant keltuvo "Observation" pasiekė jau 68 žmones

New York, rugs. 14.—Skaičius darbininkų žuvusių ant paskendusio East upėj keltuvo "Observation" pašoko iki 68, upei išmetus iš vandens dar 23 laivonus.

Skaičius žuvusių ant keltuvo "Observation" pašoko iki 68, upei išmetus iš vandens dar 23 laivonus.

Skaičius žuvusių ant keltuvo "Observation" pašoko iki 68, upei išmetus iš vandens dar 23 laivonus.

Australija ruošiasi prie generalio streiko

Sydney, N. S. W., rugs. 14.—Konferencija delegatų atstovaujančių inžinierių, Sydney Darbo Tarybų, pečkurių ir angliakasių uniijos, priėmė rekomendaciją paskelbti visoj Australijoje generalinį darbininkų streiką.

Unijų viršininkai svarstys šią rekomendaciją. Streikas bus skelbiamas prieš nukapojimą algų, kuris gali pa bloginti Australijos darbininkų būklę.

[Acme-P. & A. Photo]

Vokietijos reichstago pirmieininkas Herman Goering, hitlerininkas.

Transatlantiko lakunai Italijos pakraščiuose

Pastebėti skrendant per Sardiniją, 150 mylių nuo Rymo

Rymas, rugs. 14.—Trys Trans-Atlantiko lakunai—aviatorius Wm. Ulbrich su 2 pasažieriais, kurie skrenda iš New Yorko į Rymą, tapo pastebėti skrendant per Sardiniją, Viduržemio juroje, tikslai už 150 mylių nuo Rymo. Tačiau jie pirmiau mano skristi į Florence. Tuo jie padarys dar 400 mylių kelio.

Abi pusės skelbia laimėjimus

Kas yra laimėtojas Brazilijos sukilime?

Rio de Janeiro, rugs. 14.—Valdžia paskelbė, kad federalinė kariuomenė paėmė Cruzeiro, kuris valdo komunikacijos linijas į sukilusią Sao Paulo valstiją iš šiaurės ir rytų ir dabar jau atsidaro kelias žygiuoti į patį Sao Paulo miestą.

(Sao Paulo yra vienas iš stambesnių Brazilijos industriinių miestų, kuriame gyvena ir apie 30,000 lietuvių. Čia yra ir visos Brazilijos lietuvių kultūrinis centras ir laikraščiai).

Sao Paulo, rugs. 14.—Sukilėlių vadai nugina valdžios skelbimą, kad federalinė kariuomenė paėmė Cruzeiro. Ji ne tik nepaėmė Cruzeiro, bet dar prarado Macoza ir Sao Joao miestus.

Didelis arklių trukumas Rusijoje

Ivestas valstiečių arklių drąstumas

Maskva, rugs. 14.—Valdžia įsakė pavieniems valstiečiams paversti savo arklius naudojimui kolektyvinių ūkių. Tai padaryta delei didelio trukumo darbininkų arklių.

Valstiečiai turės verstinali renduoti savo arklius kolektyvams, kurie ne tik mokės už jų vartojimą, bet taipgi turės juos išsėti. Arklius turės grąžinti tokiame pat stovyje, kokiam paėmė.

Arkliai bus vartojami rudens sėjai ir gabenimui grūdų ir daržovių.

Rezignavo ir naujas Čili prezidentas

Prezidentu išbuvo tikrai viena diena

Santiago, Čili, rugs. 14.—Vakar pakėlus aviatoriams maistą ir prigrumojus bombarduoti prezidento rumus, rezignavo socialistas prezidentas Carlos Davilla, kuris savo vietą pervedė vyriausiam armijos komandotojui gen. Bartolome Blanche.

Pasirasis tuojaus paskelbė, kad jis ir toliau vykins pradėtą socialistinę programą, kurios, armijos kaltinimu, Davilla buk atsidavęs.

Tečiaus vos išbuvus prezidentu vieną dieną, gen. Blanche šandie rezignavo ir valdžią paliko žemesniųjų valdininkų rankose, nes nėra ir kabineto, kuris rezignavo trejetą dienų atgal.

Pulk. Arturo Merino Benitez, kuris suorganizavo aviatorių maistą prieš Davillą, irgi pabėgo iš miesto ir užsibarikadavo El Bosque aerodrome.

Skubiai susirinko armijos komitetas, kad sutvarkyti padėtį. Mieste betgi yra ramu ir šioj suirutėj neįvyko jokio kraujo praliejimo.

Manoma, kad Davilla galbut vėl sugrįš valdžion.

Lietuva atidarys tarptautinių reikalų institutą

Peetsskill, N. Y., rugs. 14.—Lietuvos atstovą Washingtono, Bronius K. Balutis, pranešė Chester D. Pugsley, kad Tarptautinių Reikalų Institutas, kurį įkūrė ir finansuoja j. Pugsley, bus atidarytas šį rudenį Kaune, Lietuvos valdžios priežiūroje. Lietuvos valdžia tam tikslui suorganizavo draugių studijuoti tarptautinius reikalus ir įstatymus.

Rusija stato fortifikacijas Lenkijos pasienyje

Varšuva, rugs. 14.—Atvykstantys į Rowno pabėgėliai iš Rusijos sako, kad palei Slučupę, netoli Lenkijos sienos, į rytus nuo Rowno, yra statomos stiprios sovietų fortifikacijos. Statomos yra pasislėpimo vietos, apsaugotos tranšėjomis ir spigiuotomis vielomis.

Francijos prezidento užmušėjas nužudytas

Paryžius, rugs. 14.—Vakar ryte giliolina nukirto galvą rusui Povilui Gorgulov, kuris gegužės mėn. pradžioj nušovė Francijos prezidentą Paul Doumer, buk už tai, kad Francijos valdžia palaikė artimus ryšius su bolševikų valdžia. Mirtį Gorgulov pasitiko labai šaltai.

Gorgulov iki pat mirties pasiliko misteriškas. Vieni jį vadina monarchistu, baltgvardiečių ir žaliųjų valstiečių bandų organizatorium, kiti gi jį skaito ex-komunistu ir Čekos agentu.

Farmeriai tęs pikietavimą

Sioux City, Ia., rugs. 14.—Didele balsų didžiūma Iowa, Nebraska ir South Dakota fermeriai masiniame susirinkime, kuriame dalyvavo 3,000 fermerių iš tų trijų valstijų, nutarė ir toliau pikietuoti einančius į šį miestą kelius.

Lietuvos Naujienos

Lietuvos prekybos balansas aktyvus

Lietuvos išvežimas per š. m. liepos mėn. pasiekė 14,4 mil. lt., o įvežimas 13,9 mil. lt. Tuo būdu, išvežimas buvo didesnis už įvežimą 0,6 mil. lt.

Palyginti su praėjusiu mėn., liepos mėn. išvežimas sumažėjo 4,0 mil. lt. Tame skaičiuje sumažėjo: arkliai 742 št. prieš 1348 št. versiai 488 št. prieš 1201 št., šviežia ir šaldyta mėsa 254 to prieš 318 to, bekonas 1.240 to prieš 1.975 to, sviestas 1.446 to prieš 1.980 to, popier medžiai 1.144 to prieš 22.720 to ir egliniai rąstai 7 prieš 473 to.

Sustreikavo 6,000 šilkų audinių darbininkų

Paterson, N. J., rugs. 14.—Unijos žiniomis, 6,000 šilkų audėjų sustreikavo šandie reikalaudami pakėlimo algos, trumpesnių darbo valandų ir pripažinimo uniijos.

Delei streiko neteko darbo ir kiti 2,000 darbininkų šilko audinėiose.

Portretas parduotas už \$15, vertas \$200,000

Haga, rugs. 14.—Marten Looten portretas, pieštas jo draugo, garsaus piešėjo Rembrandto, keli metai atgal Looten šeimos buvo parduotas už \$15, kaip kopija. Dabar dailės ekspertas Dr. Kat surado, kad tai yra tikrai Rembrandto originalas ir kad todėl portretas yra vertas \$200,000.

New Comertown, O., r. 14.—P-Je Alberta Bond, kad duoti suprasti pas ją atsilankiusiam nepageidaujamam vaikui, jog jau laikas eiti namo, taip nusižiavo, kad išsinarino žandikaulius

Mexico City, rugs. 14.—Geležinkelių administracija skelbia, kad potviniai labai sutrukdydė, o kai kuri ir sustabdė traukinių vaikščiojimą šiaurinėj Meksikoje.

Lonodnas.—Prekybos taryba paskelbė, kad rugpjūčio mėn., delei uždėjimo naujų muitų, Anglijos importas iš Airijos sumažėjo £1,500,000.

Lietuvių prekybininkų ir amatninkų suvažiavimo Klaipėdoje

Rugs. 20.—Klaipėdoj įvyko lietuvių prekybininkų, pramoninkų ir amatninkų suvažiavimas, kurį organizavo Klaipėdos lietuvių prekybininkų, pramoninkų ir amatninkų draugija, švenčianti savo pirmąjį gyvavimo dešimtmetį. Į suvažiavimą atsilankė gubernatorius p. Gylis, uosto direkcijos narys Borchertas ir kiti. Pažymėtina, kad į suvažiavimą atvyko beveik iš visų didesnių Lietuvos miestų žymesni prekybininkai ir pramoninkai. Bendrai, suvažiavime dalyvavo apie 200 versloininkų, kurių tarpe iš Kauno apie 40 ir visi kiti iš Lietuvos centrų.

Kaune atidaroma konservatorija

Kaunas.—Ministerių kabinetas muzikos mokyklos įstatymą panaikino ir priėmė konservatorijos statutą, pagal kurį nuo šių metų rugsėjo 1 d. Kaune atidaroma konservatorija su kompozicijos, fortepijono, vargonų, styginių instrumentų, dainavimo ir pažiamųjų instrumentų skyriais. Mokslo bus einamas kompozicijos, fortepijono, styginių instrumentų, vargonų ir arfos 7 metus, kontrabaso, dainavimo ir pučiamųjų instrumentų 6 metus. Konservatorijos direktorių skirs prezidentas švietimo ministeriui pasiūlius.

Vienas kunigas vekseli suklastojo, o kitas žiravo

Kaunas.—Prieš kurį laiką kunigas Kunigėlis padirbo vekselį savo brolio Mykolo Kunigėlio ir Damo Kunigėlio parašus ir dar davė pažiuoti kun. VI. M. Vekselio sumą—6,000 lt.

Tą vekselį kun. Kunigėlis diskontavo valstybės taupomoje kasoje. Atėjus terminui kun. Kunigėlis to vekselio neišpiko ir vekselis buvo protestuotas. Suprotestavus vekselį išėjo aikštėn ir vekselio suklastojimas.

M. Kunigėlis padavė skundą valst. gynėjui, o kriminalinė policija pravedė kvotą, tačiau kunigėlis yra miręs ir byla turbut bus numarinta.

Amerikos Lietuviai

SIUNČIA PER NAUJIENAS PINIGUS SAVO GIMNEMS LIETUVON TODEL, KAD SIUNČIA JIE TURI MAŽIAUSIAI VARGO — NEI ADRESO RAŠYTI NEREIKIA, NEI APIE PINIGŲ KURSĄ TENKA RUPINTIS. TĄ VISKĄ ATLIEKA NAUJIENŲ PINIGŲ SIUNTIMO SKYRIUS GREITAI, SAUGIAI IR ATSAKOMINGAI —

Pinigų siuntimo blankas išsiunčiame ant pareikalavimo

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street

OFISAS ATDARAS KASDIEN NUO 8 IKI 8
ŠVENTADIENIAIS NUO 9 IKI 1 VAL.

Dr. A. J. Karaliaus Raštai

(Šie Dr. A. J. Karaliaus straipsniai ir pastabos dar niekur nebuvo išspausdinti, — jie buvo priduoti "Naujienoms" jam jau mirus. — Red.).

1. Čikagos mieste aukšta kultūra ir puikiausios mokslo įstaigos: universitetai, knygynai, meno mokyklos ir galerijos, literatūrai laboratorijos ir t. t. Technikos čionais tai tikri centrai: mašinos, dirbtuvės, parodos, milžiniškos spaustuės, redakcijos.

Ne be reikalo mūsų miestas didžiuojasi savo didybe ir kilnybe. Ne be reikalo svetims apie "mūsų miestą" tiek skambių straipsnių parašė įvairiais reikalais.

O mūsų miesto skerdyklos... Didžiausios. Daugiausia kiaušinių ir bulvių juse žūsta. Bet mūsų mieste žmonių skerdyklose žmonių irgi žūsta. Žmonių be aukštųjų kilmės, geriausių žmonių, tų, kurie neturi nei cento, nei darbo. Bet apie tai garsus rašytojai ir svetimų valstybių atstovai neberašo. Ką tu čia rašysi apie tukstančius skarmalius! Apie tuos, ką polo lošia, ką naujas madas įveda, tai apsimoka parašyti... ne dykai, žinoma.

2. Būrys lietuvių bedarbių mūsų garsiojo miesto gatvės trina ir darbo ieško: ieško to, ką nepametę... rasti sunku, negalima. Nes visur judomis raidėmis parašyta: nereikia darbininkų. Velnias žino ko reikia! Gal but pinigų darbui reikia?...

3. Skaito bedarbiai laikraščius, juose darbo ieško, prašo dievo, kad sniegą užleistų, gal bus progų pietus užsidirbti... Kultura jiems svetimas daktas: tuščias pilvas paraišius svarbesnis daktas už kultūrą ir mokslą. Svetainėje kalbėtojai rėkia apie laisvę ir brolybę, bet kas iš to: tegul jie sau rėkia pavargę ir apsirėdę.

4. Švieskiltės, bedarbiai, kulturinkitės. Jums dabar gera progą. Taip progą gera, bet tušti pilvai ramybės neduoda.

5. Ir mūsų garsiojo miesto bedarbiai gatvės bružuoja, o kultūros nemato.

"MENAS MENUI"

Na, tai ir aš apie meną pakalbėti užsimačiau, nors tikrai nežinau, kas yra tas menas arba dailė. Čionais, žinoma, susitarimo ir būti negali, nes kas vienam gražu, žavinga, malonu, tas kitam gali būti šlykštu, įkyru, bauru. Apilamai imant, mes pripratome menu vadinti priešėjų kurinius, muziką, dainas, eiles, apysakas, noveles ir kt., o tuos žmones, ką šitais darbais užsiima vadiname (jie save taip vadina) "menininkais", "artistais", "dailininkais." Mačiau Lietuvos laikraščiuose, kai kurie šitų žmonių save vadina "laisvojo meno artistais" — tas man visai nesuprantama.

Kalbėjime apie dalyką. Aš labai nemėgstu ilgų išvadžių — pasakysiu trumpais žodžiais. Mes labai daug girdėjome apie tuos menininkus, kurie giriasi savo, pasakysiu, nepartyviškumu, sakosi dirbą "tikrai menui" (o kaip su pilvu?). Išėina taip: dainininkas gali dainuoti ir "Ave Maria" gracios plena" ir "Bože caria chrani" ir "Aš išėjau į girelę" ir "Internacionalą" ir kt. Piesėjai gali piešti ir bažnyčią, ir džiovos sušto darbininko biustą ir Anglijos karaliaus arba Mussolini portretą. Vadinasi, sakoma, kad menininkas stovi aukščiausiu visų partijų, srovių ir religijų.

Skamba neblogai, ar ne? Rašytojas gali rašyti apie raganių karalystės gražybes ir apie bedarbių moterų likimą.

QUO VADIS?

Leiskite padaryti trumpą apžvalgę, taip sakant, "nuveiktų darbų." Kalbu apie straipsnius sveikatos klausimais. Pereito šeštadienio vakarą mudu su Dr. Montvidu šitą klausimą diskusavome ir mudviejų išvada šitokia: rašai žmogus del to, kad, ot, nori rašyti ir gana. Kaž koks biesas tau į ausį vis sako: rašyk, rašyk, ko snaudi... Ir rašai žmogus iš dalies, gal but, del to, kad neturi kur kitur savo energiją išlieti. Nežinau kiek kam iš to gero... Bet rašai ir gana. Neužtenka savo vardo, pasirašai dar ir kitokiais vardais arba "slapyvardžiais."

O laikai vis-gi keičiasi. Atsimenu A. a. "Kataliko" gadynę. Aš tuomet studentavau. Iš rusų kalbos išverčiau gan rimtą veikaluką "Lyties klausimas" ir pridaviau "Kataliko" redakcijai. Tais laikais vienas mano kolegų buvo kaip ir dvasios vadas minčto savaitraščio. Redaktorius jam... (Čia raštas nutrauktas. "N." Red.).

"NATUROPATIJA"

Naturopatija, ką tai reiškia? Na-gi tiek: stovėk, nesijudink ir lauk kol gamta pati savo vaistais tave "išgydys." Lauk, broli, jei nori. Jau jeigu apie tokį Stankevičių kalbėti ir jį į padanges kelti, tai kodėl nepakalbėti apie kitus mūsų gydytojus, kurie savo likimą pavadę yra žmonių, lietuvių, gerovei? Šitas Stankevičius niekam Amerikoje nėra žinomas ir jisai nie nieko nenuveikė. Jo knyga, išleista sensacinės bendrovės, štai guli ant mano stalo, ir man reiškia tiek: blifos, blifos ir dar didesnis blifos. O kad Lietuvoje apie jį korespondentas gražiai kalba, tai čia tikrai amerikoniški doleriai šneka, ir šneka garšiai. Doleris, doleris suka pasaulį ir suka jį labai greitai į visas puses. Gaila, kad Lietuvos korespondentai prieš dolerį galvas į mašius susikišo, bet už dolerį juk galima mirti arba kitą numarinti...

Naturopatų ir visokių kitokių prigavikų "patų" mes, ačiu dievukams, turime čionais visokių ir įvairaus plauko. Jie visi mūsų lietuvišką liaudį čėste čėda iš viršaus ir iš vidaus. Užtenka mums tokių

[Acme-P. & A. Photo]

Išremtoji Alžiro princesa Esma, gyvenanti Turkijoje. Šiomis dienomis atvyko į Jungt. Valstijas studijuoti Rockford kolegijoje, Rockford, Ill.

genijų, užtenka. Apsaugok, Viešpatie, nuo korupcinių politikų ir nuo naturopatų medicinoje.

LIETUVIŲ KALBOS DARYTOJAI

"Autoritetas ant šlaplės ir kitų vidurinių ligų." "Kad linksmai gyventi, mes turime noroms, nenoroms savo kūną užlaikyti." "Aš esu durims į ateitį ir keliu į svajones."

DR. A. J. KARALIAUS GIMIMO DIENA

Dr. A. J. Karalius gimė rugsėjo 15 d. Pažymėjimui jo gimimo dienos mes čia dedame kai kuriuos jo raštus kurie buvo mums priduoti jam jau mirus, o taip pat ir draugų atsiminimus apie jį. Rytoj tilps dar vienas nabašninko Karaliaus parašytas straipsnis vardu "Trumputė filosofijos istorija".

Garsinkitės Naujienose

ISIGYKITE PAKOL DAR TURIME

Dr. A. J. Karaliaus PARAŠYTAS KNYGAS

Barbora Ubryka arba Klioštoriai ir Jezuitai	75c
118 pusl.	
Pasikalbėjimas Amerikono su Grinorium	20c
32 pusl.	
Nuosavybės Išsivystymas	50c
170 pusl.	
Kas yra Taip, O Kas ne taip? (vertimas)	75c
264 pusl.	
Moralybės Išsivystymas	50c
120 pusl.	
Pačiavimasis pas Įvairias Tautas, 89 pusl.	50c
Namų Daktaras (paskutinė knyga, kurią suspėjo parašyti. 174 pusl. (su viršeliais)	\$2.00
Turime ir kitokių knygų dideliame pasirinkime. Rašykite klausdami katalogo.	

NAUJENOS

1739 SO. HALSTED ST.
Chicago, Ill.

Pasaulio Pradžia

(Glas)

Izaokas Newtonas (1642—1727) buvo tas, kuris turėjo sutraukti ir pastumėti tolyn visus matematikos ir teoretinės astronomijos atradimus. Kartu su Leibnizu jis sukūrė aukštąjį matematikos analizį ir sudarė dangaus mechaniką, nustatydamas pasaulio kūnų gravitacijos (traukos) dėsnį. Obuolys krinčtas iš medžio, mėsas akmuo mėnulis, skriejas aplink žemę, žemė einanti aplink saulę, aplamai visi pasaulyje kunai klausio gravitacijos dėsnio.

Buffonas—Kantas—Laplasas. Šie trys galvotojai — gamtininkas, filosofas ir astronomas — vis griežčiau ėmė reikšti mintis apie mūsų saulės sistemos susidarymą. Buffonas (1707—1788) manė, kad kitados žemės rutulys buvo skysta deganti medžiaga, kartu su planetomis kilusi, per kosminį susidurimą su didele kometą, iš saulės. Kantas (1724—1804) mokė, kad chaoso materija ėmė koncentruotis dėl molekulių traukos. Prasideda sukimas, masė platinasi; pasidaro tankumynai, busimųjų planetų šaknis, kurios taip jau yra centrai satelitams. Saturno žiedas esąs tokio pasaulio formavimosi vaizdas. Laplasas (1749—1827), įkūrėjas matematikos dangaus mechanikos, remdamasis Koperniko, Keplerio ir Newtono, siūlė teoriją, panašią į Kanto, tik smulkesniau išdirbtą. Iš pirmųjų ukanų,

karšto kosminio garo, susiformavo centrai: vienas didelis — šaknis busimos saulės, kiti mažesni — busimųjų planetų ir satelitų pradmenis. Prancūzo (Platėau bandymas ilgai buvo regimuojų patvirtinimu Laplaso teorijos: Vandens ir alkoholio mišinys pusiausviroj laikosi aliejaus burbulas. Išjudintas jis ima suktis. Išcentrinė jėga išplečia aliejaus burbulą, suplaka aliejaus žiedus, kurie paskui išsisklaido į mažus burbulėlius. Tas gražus bandymas iliustruoja Laplaso teoriją, bet neįrodo jos tikrumo.

Herve Faye (1814—1902), garsus prancūzų XIX šimt. astronomas vėl ėmėsi turbinų, kad įrodytų griežtesnę astronominę kosmogoniją. "Pradžioje visovė buvo bendras chaosas, labai retas, sudarytas iš visų elementų mišinio. Toji medžiaga, klusni savitarpio traukai, iškar įvairiai judėjo visai susiskaldžiusi. Gabalai, jelektrinti kilnojimosi ir sukimosi, progresinio tankėjimo dėka, pagimdė įvairius kosmoso pasaulius." Autorius išnagrinėja dangaus kūnų atsiradimo sąlygas, jų palygintinį judėjimą, greitį, palinkimo plokštumą, spiralinį sukimąsi, masę.

Ligondes 1897 m. ir Lafouge 1898 m. paskelbė studijas, kuriuos toliau išplėtojo Faye kosmogoniją. Pirmasis kiek grįžta į Kantą, antrasis remiasi Paukščių Keliu, kaip aukštesnio laipsnio pasauliu.

Dvialinta kosmogonija. Pasaulio formavimosi supratimui išplėsti abi naujosios teorijos turi tikslą suderinti Descartes sukimąsi (turbinas) su Newtono gravitacija (trauka). E. Belot, per aštuoniolika metų (1905—1923) sukūrė naują kosmogonijos rušį, kur rolę vaidina dvi fazės: statymo — pagal spiralų suktumą ir pusiausvirovą — pagal gravitacinį judėjimą. Saulė ukaninga, didžiulė, lėkdama link Apex sutinka amorfinę, šaltą ukanų masę ir susimūša su ja. Susimūšimo smarkumas siekia apie 1000 km. per sekundę ir gimsta nauja žibanti "žvaigždė". Iš smugio aplinkinė masė kyla spiraliniai drebjimai, tankėjimai, didėjimai, kurie išsiplėtoja kometomis (prie poliaus) ir planetomis (prie ekvatoriaus). Profilis tokio tūnėiško pavidalo sluogsnio yra logaritmiškas išlenkimas. Beloto apskaičiuotos planetų distancijos skiriasi nuo tikrųjų tik 5%—7%.

Žinomas astronomas See 1910 m. taip pat išreiškė nuomonę, jog dviejų kosminių masių susitikimai buvo pirminė pasaulio susidarymo priežastis.

Vienuolis Moreux, Bourges, observatorijos direktorius, 1922 m. paskelbė kitą dvialintą kosmogoniją. Gausus žvaigždžių tekėjimas, tikra saulės procesija, rodo, kad yra artimas santykis tarp žvaigždžių buklės ir ukanų tkmės struktūros, kadaise buvusios...

Ukanų masė, tartum pusaulė, sviesta į kažkokį kosminį debesį, padaro milžinišką smugį. Staigus visų elementų garavimas. Tarpatominė ener-

gija tuoj paleista. Gilus klajojančio kuno sluoksniai išardyti. Ugnies okeanai vemia degančio garo gabalus. Aklai skaidrus chaosas — viskas susimaišę. Begalinis milijardų tonų sprogtamosios medžiagos ir išmėtyti į visas puses su pašėlusiu greičiu protuberancų gaisras... Staiga tas dangaus ugnynas atrodo begastis. Iliuzija! Kadangi išmatos krinta ant centrinės kuno dalies ir jį dengia tamsia šviesa... Praleisui matematikos schemas ir fizikos sumetimus tuo klausimu. Moreux taip baigia savo hipotezę: "Klystu dėl hipotezės bendros reikšmės, jei joje iekotų ką kitą, neg budą tiesai pasiekti, žingsnis po žingsnio, su pagalba teisingų išvadų. Taigi yra naudingas darbas, kuriuo kuriamos hipotezės pastovių pagrindų. Kiekvienas atnesa dalelę tiesos ir tokiu būdu mus tolyn slapytbesna pastumėja."

Gausiai iliustruotas, paremtais dokumentais prof. Mailard veikalas yra vertas susidomėjimo. Jame sutraukti gražūs, didingi 3000 metų periodo astronomijos atradimai. Dangaus mokslas buvo pirmutinis tarp žmogaus mokslų, bet kartu ir paskutinis, kai reikia ištarti "paskutinį žodį" apie gimimą, išsiplėtojimą ir likimą, mūsų pasaulio. ["K-ra"]

GERB. Naujienų skaitytojos ir skaitytojai prašomi pirminių reikalais eiti į tas krautuves, kurios skelbia Naujienose.

Garsinkitės Naujienose

LAUKINIŲ KAUKIMAS

"Gamta savo Žalumos retai švelni ir Lengva"

"Gamta savo Žalumos" — kaip atpažinti Amerikos žymiausio gyvulių tyrtojo Paul-Branson... Iškvepi žiaurios kovos tarp draskūno laukinio šunių ir pikto vilko... kaip aprašyta garsioje Jack London novelėje apie kovą su žalia gamta žaliojo žiaurėje.

—ir žalias tabakas neturi vietos cigaretuose

Jo nėra Luckies... lengviausiam cigarete kokį kada nors rūkėte

MES perkame puikiasią, patį puikiasią tabaką visame pasaulyje, bet tas dar neišaiškina kodėl žmonės visur skaito Lucky Strike lengviausiu cigarete. Dalykas tame, kad mes niekuomet neužmirštame teisybės, jog "Gamta savo Žalumos retai švelni ir Lengva" — todėl šis

puikus tabakas, jį tinkamai pasendinus, išnokinus, perleidžiamas per pagerinamą Lucky Strike valymo procesą, kuris žinomas kaip — "It's toasted". Štai kodėl kiekvieno miesto, miestelio ir sodybos gyventojas sako, kad Luckies yra tokie lengvi cigaretai.

"It's toasted"
Tas pakelis lengvų Luckies

"Jei žmogus parašytų gerą knygą, parašytų gerą pamokslą, ar padarytų tobuliausius elgesius pelius gaudyti negu jo kaimynas, o pastatytų namus milko tankinėje, vistiek pasaulis iki jo durų bramsis taką."

RALPH WALDO EMERSON

Ar jis parašytas negėdinti pasiliktina kodėl pasaulis užgirda ir priima Lucky Strike?

NAUJENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily Except Sunday by
The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street
Telephone-Roosevelt 3500

Editor P. GRIGAITIS

Subscription Rates:
\$3.00 per year in Canada
\$7.00 per year outside of Chicago
\$9.00 per year in Chicago
3c per copy

Entered as Second Class Matter
March 7th 1914 at the Post Office
of Chicago, Ill. under the act of
March 3rd 1879.

Naujienos šis kasdien, laikraštis
išleidžiamas. Leidžia Naujienų Benda-
rovė, 1739 S. Halsted St., Chicago,
Ill. Telefonas Roosevelt 3500.

Užsakykimo kainos:

Chicagoje — paštu:	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Dviem mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	.75

Chicagoje per įnešiktojus:	
Vieną kopiją	8c
Savaitę	18c
Mėnesiui	75c

Suvienuose Valstijose, ne Chicagoje, paštu:	
Metams	\$7.00
Pusei metų	3.50
Trims mėnesiams	1.75
Dviem mėnesiams	1.25
Vienam mėnesiui	.75

Lietuvon ir kitur užsieniuose (Atpaiginta)	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Dviem mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	.75

Orderis kartu su užsakymu.

Apžvalga

NEPAMATUOTAS PRIE-
KAISTAS

"Draugas" daro mums prie-
kaištą, jogei mes džiaugiasi-
mės, kad Lietuvos valdžia nelei-
do atidaryti katalikų universi-
tetą. Jisai sako, kad mums tik
socialistų kromelis rūpi: "kuo
labiau katalikai yra persekioja-
mi, tuo didesnį iš to džiaugs-
mą turi socialistai."

Brolių Marijonų organas vis
kalba apie "tatalikų persekio-
jimą". Bet kame čia persekio-
jimas? Lietuva turi tam tikrą
įstatymą apie aukštųjų mokyk-
lų atidarymą. Ar jįsai geras,
ar ne, mes nežinome, bet jį
išleido, tur būt, ne socialistai.
Jisai buvo išleistas bene krikš-
čionių demokratų viešpatavimo
laikais. Dabar klausimas: ar
katalikų universitetą steigėji
to įstatymo reikalavimus išpil-
dė? Atrodo, kad ne. Jie nepa-
gaminio savo projektuojamos
mokyklos statuto, neįteikė šv.
ministerijai jos programo ir
mokytojų sąrašo, nenurodė aiš-
kaus universiteto išlaikymo
šaltinio ir nesurado jam tin-
kamos patalpos.

Jeigu valdžia būtų kr.-
demokratų rankose ir kas nors
bandytų tokiu pat būdu atida-
ryti aukštąją mokyklą, ar vald-
žia duotų leidimą? Mes ne-
abejojame, kad neduotų.

Tai gi kalbės apie "persekio-
jimą" yra be pagrindo. Prie
to dar reikia štai kas pasakyti.
Anais laimingais krikščionių
valdymo laikais valdžia sugriū-
dė Marijampolės Realinę Gim-
naziją, kuri buvo išpildžiusi
visus įstatymų reikalavimus ir
jau buvo išgyvavusi keletą
metų. Ji sugriuvo tą gimnaziją
tik dėlto, kad jai nepatiko
jos "dvasiai".

IGNORANTAS

Klinga "Vienybėje" aiškina
mums, koks esąs tas "raudo-
nasis internacionalizmas", kurio
auka (!) buvęs nabašninkas
Dr. A. J. Karalius. Jisai esąs:
"marksinis internacionaliz-
mas, kuris neigia prigimtą
tautybės idėją ir pasaulį pie-
šia daug judesnių ir bloges-
nių, negu jis tikrėnybėje
yra."

Čia pasakytą keletas stam-
bių nesamonių. Viena, kad tau-
tybės idėja esanti "prigimta".
Tai yra įsivaizdavimas žmo-
gaus, kuris neturi jokios nuo-
vokos apie istoriją. Tautos
yra tik kelių paskutinių sim-
telių padarinys. Senovėje tau-
tų nebuvo. Buvo valstybės, ku-
rių dydis priklausydavo nuo to,
kiek žemės plotą patėgdavo už-
kariauti jų armijos. Didesnio-
sios tų valstybių susidėjo iš
įvairaus rasinio ir tautinio mi-
šinio.

Viduramžiuose po vieną val-
džią jungdavo teritorijas ir jų
gyventojus karalių ir kun-
gaikščių galia. Tie karaliai ir
kungaikščiai kariaudavo tarp
savęs, vieni kitiems atminėda-
vo žemes kartu su žmonėmis,
ir valdovų bei gyventojų tau-
tybė čia nevaizdavo jokios
rolės. Tik 19-ame šimtmečiuje
ėmė formuotis tautinės valsty-
bės ir paverptos tautos tauti-
nė kovoti už savo nepriklausomy-
bę. Tas judėjimas čia ir šian-
dien ne visose šalyse yra išsi-
vystęs.

Jeigu tautos idėja būtų bu-
vusi "prigimta", kaip Klinga
pasakoja, tai žmonės nebūtų
galėję gyventi per ilgus am-
žius, nesusiurbinavę į tautas.
Kita to "raštininko" nesā-
monė yra ta, kad "marksinis
internacionalizmas" neigia tau-
tybės idėją. Kuriamė Marksas
rašė jįsai yra tokį dalyką už-
tikęs? Kifasyk Klinga važinė-
davo po lietuvių kolonijas ir

laikydavo "paskaitas" apie
"marksizmą", tai jįsai turėtų
žinoti, kad Internacionalas, ku-
riame Marksas vadovavo, buvo
įsteigtas ne tuo tikslu, kad
tautos būtų paneigtos, bet
— kad visų tautų darbą žmo-
niš vienytyje ir kovotų bendro-
mis jėgomis už laisvę. To In-
ternacionalo įsteigimas įvyko
kaip tik tuomet, kai įvairių
Europos šalių darbininkai bu-
vo suvažiavę į Londoną pro-
testuoti prieš Rusijos carizmą,

Buves Kunigas apie Kunigų Psichologiją

(Tęsa)

Perėjęs į aukštesnes klases
(jį vad. "didžiąją seminariją")
"la grand séminaire" 20-ties
metų auklėtinis, išvalytas nuo
pasaulietiško pagundu, persiė-
męs Dievo baime, o taip pat ir
moters, yra formuojamas (tik-
sliau: deformuojamas), kaip vaš-
kas, įgudusių mokytojų. Jis su-
sipažįsta su nuodugniau su misti-
komis paslaptimis. Jis prisun-
ka misticizmu. Jis nuolat turi
skaityti visokias dievotas kny-
gas bei knygeles, daugiausia
jėzuitų parašytas. Bet jo (mo-
kimo) filosofikas ir teologiskas
bagazas lieka be galo menkas.
Jo teologija apsiriboja susipa-
žinimu su eile juokingų, be
prasmes kompiacijų, pagrįstų
vieną ar kita šv. rašto teksto
vieta. Ji susipažįsta su teologi-
jos vadovėliu, t. y., viduramžiš-
ku veikalu, kame kalbama, tarp
kitko, apie raganystę. Jis su-
virškina tą vadovėlį su tokia
pat naiviu lengvatikiškumu, ne-
samoningai, mechaniškai, kaip
kad tai darė vaikystės metu
susipažindamas su katekizmu.
Kaip gal jis nors valandėlei pa-
abejoti dėl teologiško vadovėlio,
jei jo gerbiami mokytojai, to-
kie dievoti, tokie, rodos, "mo-
kyti", tokie prityrę, rimtai dės-
to jam visokių absurdus?

Reikia pasakyti, kad tie mo-
kytojai, nors visiškai nėra
mokslininkai, yra, abejo, dori
žmonės. Jie dar savo darbą
nuosirdžiai. Nebudami nuosir-
dus, jie nieku būdu negalėtų
destiti teologijos. Žmogus, ne-
turėdamas aklo tikėjimo, joku
būdu nesugebės — tai tiesiog
neįmanomas dalykas — destiti
bom fide absurdų krūvą, žino-
mą, teologijos vardu. (Juk te-
ologija yra pirmiausia ir dau-
giausia didžiausias proto, svei-
ko proto pašėpimas). Dvasinės
seminarijos mokytojai, kunigai
nėra komedijantai — psichologiš-
kai imant, jie negali būti kome-
dijantai. Mokytojų aklu tikė-
jimu, lengvatikiškumu psicholo-
gija turi įgauti tvirtai persi-
imti jų mokiniai.

Ir auklėtiniai rimtai suvirš-
kina ne tikimiamus traktatus
apie Dievą, apie Vėnią, apie
Trejybę, apie Tikėjimą, apie
Įkunijimą, apie Malonę, apie
Šakramentą ir t. t. Visa tai jie
studijuoja su tokiu rimtumu ir
pasitikėjimu, lyg tai būtų ve-
ikalas iš gamtos mokslų. Be ma-
žiausios šypsenos jie susipažįs-
ta su raštais apie Dievo sunaus
įkunijimą Marijos ysciuje — ne-
kalto mergelės, žmošos, drau-
ge Dievo Motinos! — apie Ne-
kalta Prasidėjimą, apie Marijos
nekaltybę (prieš Kristaus gim-
dymą, per ir po gimdymo!) ir
t. t.

Be to pabandykit pasakyti
tiems poms sutanose, kad te-
ologijos daktaratas yra lygus
kvailystės daktaratui! Jie tvir-
čiausiai yra įsitikinę, kad kaip
tik jie yra sveikos (ir šventos)
dvasios nešiojai, o į jų pažiū-
rės, kaip į beprotį. Reikėtų
tam paaiškinti visuomet turėti
prieš akis Richet žodžius (jo
"l'homme impuissant"):
"Žmogus negali išsivaduoti
nuo patydimų, jei tasai pakly-
s."

Vis dėlto komedijantai pasitaiko.
nežiniaus tas Člarsas nuomone — sak-
tina, paaiškinti bedieviskas abatai
tūmė. Apie kūrį buvo rašyta "Vagos"
No. 1.

kuris panaikino Lenkijos ne-
priklausomybę.

Ignorantas Klinga tauškia
apie internacionalistų "neigi-
mą tautinės idėjos", o tuo
tarpu ir Lietuvoje neįreikiau-
somybės obalsi išskė pirmiau-
sia ne tautininkai, bet social-
demokratai. Į jų programą tas
obalsis buvo įrašytas dar tuo-
met, kai dabartiniai tautininkų
vadai dar nedrįso nė kalbėti
apie pasiluosavimą nuo Rusi-
jos caro jungo.

dimas yra jam skiepytas nuo
vaikystės metų. Ir čionai, be
abejo, glūdi vienas iš mūsų be-
glausių beįėjėškumų: negalėji-
mas atsivaduoti begaline kvaili-
ybe, kuria, nuo pat pirmų mu-
šų metų mums apsupko sme-
genis...

VIII.

Kad seminaristai nedrįstų gi-
lintis į religijos paslaptis, mis-
terijas, jiems paprastai pasako-
jama tokia legenda (bet toji le-
genda, aiškus dalykas, pasako-
jama kaip tikrų tikriausias at-
sitikimas):

Sykį šv. Augustinas vaikščio-
jo jūros krante, galvodamas
apie šv. Trejybės paslaptį, ku-
rią jis norėjo žut būt suprasti.
Staiga jis pamatė, kad netoli
nuo jo žaidė vaikas, darydamas
smėlyj duobes ir kiātu pri-
pildydamas jas jūros vandeniu.
Šv. Augustinas susidomėjo vai-
ko atkaklumu ir paklausė jį:

— Kodėl, vaikeli, pili tu be pa-
liovos vandenį į šitą duobelę?
Ar nematai, kad darbas tavo
bergdžias? Be reikalo vargsti
tu — niekuomet nepripildysi tos
duobelės!

— Augustine, — atsakė vaikas,
— man veikiausiai pasiseks perpilti
visą okeano vandenį į šitą du-
obelę, negu tau suprasti šv. Tre-
jybės paslaptį!

Tasai vaikas, pasirodė, bu-
vęs angelas, Dievo nusiustas nu-
rodyti šv. Augustinui, kad die-
viškos paslaptys yra žmogų ne-
prieinamos, kad tas, kuš dris-
ta jas pagilinti, gali būti smar-
kiai Dievo nubastas! "Qui
scrutatur gloriam Dei, oprimi-
tur ab ea".

Kaip galima, be to, drįsti įsi-
gilinti į dieviškas misterijas,
jei tos misterijos yra Dievo Apreiškime! Toms paslaptimis yra
nesunku patikėti, jei žmogus
nuo vaikystės metų prapato ti-
kėti, kad Dievas kalbėjo žmo-
nėms, Adamui ir Jevai, Mozei,
patriarchams, Kristui ir t. t.
Kas akiai tiki tokiais dalykais,
be jokios sunkėnybės patikės
bet kuria dogma, kad ir kokia
absurdiška ji būtų. Juk visa
krikščionybė remiasi Apreiški-
mu!

Apreiškimas yra išreikštas
biblijoj. Seminarijoj nežino, ne-
nori žinoti, kad yra didelė
mokslinė, krikščioniška literatu-
ra apie bibliją, kad yra bibliška
kritika. Renan, Loisy, Reinach ir
kiti bibliškos ir krikščioniškos
kritikos šlovingi atstovai kuni-
gams neegzistuoja. Jie niekuo-
met jų autorių nēr skaitę, jie
niekuomet jų autorių neskaitys,
kadangi kalbamųjų istorikų vei-
kalai yra bažnyčios pasmerkti.
Kokia gal būt tikinčiamas nau-
da iš jų! Bažnyčia neįpažįsta
mokslo, kurš nors kiek yra
priešingas jai. Tai gi seminari-
ja, del savo antiracionalistiško
auklėjimo, paruošia kunigus,
kupinus akly tikėjimų ir... prie-
tarių.

Pakartosim: seminarija yra
savotiškas sakralinis fabrikas,
kur gamyba eina dvasinėj sri-
ty. Čia gaminami kunigai, pil-
ni uolumo, paklusnumo savo
vyresnybei, dievotumo, maldin-
gumo. Į seminariją stvoja jau-
nuoliai gyvenimo kupini. Semi-
narija daro iš jų automatus,
mašinas. Seminarija atima iš
jų natūralius jausmus ir pa-
keičia juos (tuos jausmus) tai-

syklėmis, apeigomis, dievota
praktika ir t. t. Seminarija de-
formuoja gyvą, sveiką žmogų
ir išleidžia deformuotą padarą
kunigo vardu.

IX.

Kas yra kunigas, išsėjęs iš se-
minarijos ir įžengęs į "nuodė-
mingąjį pasaulį"? Vienas juok-
darys atsako į tai šitaip: "Ku-
nigas nėra nei vyras, nei mo-
teris, nei natūralus (iš prigim-
ties) eunuchas, nei gyvuly, nei
angelas, nei demonas — jis ne-
priklauso jokiai rūšiai."

Kunigas yra butybė visais
atvejais "anapus gamtos", tik-
sliau: priešgamtinė butybė. Tai
savotiška baidyklė, primenanti
senovės sfinksą. Sfinksas duo-
davo praeiviams mįsles, ir kas
neatspėdavo budavo surijamas.
Kunigas taip pat duoda mums
mįsles (misterijas), ir jei mes
atsisakom jomis tikėti — jis,
negalėdamas mus praryti, siun-
čia į pragarą.

Pagal šventą bažnyčios moks-
lą, kunigas yra visagalė buty-
bė. Faktiškai jis aukščiau stovi
už Nekaltąjį Mergelę ir vi-
sus Dangaus angelus. Šventam
rašte pasakojama, kad Nekal-
toji Mergelė pagimdė Jėzų tik
sykį, o kunigas pagimdo jį
kiekvieną dieną prie švento al-
toriaus. Šv. rašte randame, kad
Dievo siunčiami angelai atsi-
klaupdavo prieš kunigus, o ne
kunigai prieš angelus.

Galima net pasakyti, kad ku-
nigas stovi kai kuriais atvejais
aukščiau už patį Dievą ir Vel-
nią. Atidžiau pažvelgus į jo
(kunigo) funkcijas, aiškėja,
kad jis nėra nei Dievo, nei Vel-
nio tarnas; atvirkščiai, ir Die-
vas, ir Vėnias tarnauja kuni-
gui. Juk kunigas gal žmogų pa-
laiminti ar prakeikti, t. y. pa-
siųsti jį pas Dievą ar pas Vel-
nią. Dievas klausosi visagalio
kunigo. Kunigo įsakytas Die-
vas nusileidžia į altorių. Vel-
nias klausosi kunigo. Egzorciz-
mų pagalba kunigas lengvai iš-
varo Vėnią.

Ar kunigas nėra tikras dan-
gaus ir pragaro valdovas! Ar
jis nėra didžiausias burtininkas!
Ar galima nors kiek pa-
abejoti po to, kad filosofai, ku-
rie apibrėžia žmogų, kaip "gal-
vojantį gyvulį", kažkodel išlei-
do iš akių, visai užmiršo apie
kunigus ir tikinčiuosius!

X.

Kunigas, klebonaudamas, ma-
žiausiai yra susirupinęs savo
dvasiniu pėnu. Jo profesionali-
škas uolumas ilgainiui mažėja.
Metai sušaldina jo pirmų kuni-
gavimo metų karštį. Jis tampa
vis daugiau machiniliškas, at-
likdamas savo sakralines pa-
reigas. Jis nebestudijuoja net
teologijos vadovėlio. Tai jis da-
ro daugiau instinktyviškai, ne-
gu samoningai. Jam nusibodo
iki kaulų smegenų, "kandžioti
teologiją". Jis, žinoma, tiki ak-
lai Dievą ir visomis dogmomis.
Jis kartoją Dievo vardą kiek-
vieną progą, bet jis neįsivačia
jokio reikalo jo studijuoti.

Kaip jis leidžia laiką? Beveik
nieko neveikdamas. Jis laiko
mįšias, skaito savo brevijorius,
klauso išpažinties, krikštija, ap-
vėšdina, palaidoja kelis kartus
į metus savo parapijonis —
štai ir visas darbas. Pirmais
kunigavimo metais jis ruošia
dar savo pamokslus. Vėliau jis
juos kartuoja iki savo gyven-
imo galo.

Paprastai kunigai kaimuose
(Prancūzijoj) gyvena labai idi-
liškai (dar idiliškiau jie gyve-
na, rodos, šventoj Lietuvoj).
Jie kviečia vieni kitus, pietau-
ja, kurtuoja, rudydami ir ger-
dami vyną. "Ne musų kaltė,
sako jie — jei mes neturim
darbo — kodėl tikintieji neina
išpažinties! Jie turi mus verst
dirbti". Kad ir mėgdami gerai
pavalgyti ir išsigirti, reikia
pripažinti, kad kunigai, bendrai
imant, nėra nei apsiriję, nei
girtuokliai.

Jie neturi jokių bibliotekų,
kadangi ne tik teologija, bet ir

visi mokslai jiems tėra terra
incognita — jie neturi jokio
supratimo, ir nenori turėti
(juk seminarija tinkamai de-
formavo jų protą) nei apie kos-
mologiją, nei apie antropologi-
ją, nei apie paleontologiją, nei
apie biologiją, nei apie politinę
ekonomiją, nei apie religijų is-
toriją, nei apie kitus mokslus.
Jie absoliučiai nežino nieko
apie didžiausius prancūzų ra-
šytojus XVIII ir XIX amžių.
Jie niekuomet neskaitė ir ne-
skaitys nei Voltaire'o, nei Rou-
sseau, nei Diderot, nei Comte'o,
nei Renan'o, nei Guyau, nei
Littre, nei kitų. Kas yra jų
knygų spintoj? Biblija, kelios
senos apalgetikos, keli dideli
katekizmai, kelios maldakny-
gės, kelios senų pamokslų kny-
gos, pamokslai Bossuet, Bour-
daloue, Massillon'o, dar vieno
kito. Bet ir šitų pamokslų jie
neskaito. Taigi jie visiškai ne-
žino ir ignoruoja visus didžiau-
sius mintytojus ir mokslininkus
dvių paskutinių amžių. Jei
jiems tenka polemizuoti, jie
polemizuoja iš girdų, sak., apie
Voltaire'ą, kurs mirdamas —
kaip pasakoja jiems dar semi-
narijos mokytojai — ryjo savo
mėšlą (tokiomis dievobaimin-
gomis pasakomis maitinamas
yra, tarp kitko, klerikų dievo-
tumas). Jie puola savo priešus,
niekuomet jų veikalus neskaity-
dami, imdami savo karštį iš ne-
apykantos. Neapykanta visiems,
kas ne su bažnyčia, kas jos ne-
pripažįsta, įskiepyta seminari-
joj, — pasilieka amžinai jų
spiritus movens.

Buna atsitikimų, kada švie-
sesni, protingesni, savarankiš-
kesni kunigai imasi studijuoti
mokslus, norėdami tinkamiau
pagrįsti savo paskaitas ar pa-
mokslus. Toks, sak., Brettes,
Paržiaus Dievo Motinos ka-
tedros kanauninkas, 60 metų
senis, pamatęs savo žinių men-
kumą, uoliai pradėjo mokyti.
"Mes kunigai, — sakydavo jis
ankštam kunigų rately, — mes
nepažįstam mūsų priešininkų,
ypač mokslininkų. Musų didelė
yda yra nežinojimas mokslo vei-
kalų." Bet kiek yra tokių ku-
nigų, tokių išminčių, kaip Bre-
ttes?

XI.

Kadangi kunigavimas remiasi
žmonių tikėjimu išnaudojimu
(eksploatacija), jis turėtų būti,
kaip kiekvienas toks išnaudoji-
mas, baudžiamas tam tikru
baudžiamo kodekso — straipsniu.
Šiaip ar taip neleistinas yra
dalykas gyventi iš altoriaus, be
darbo. Jei kunigavimas nebūtų
apmokamas, tikriausiai nebūtų
kandidatų į kunigus. Daug kam
iš seminarijų tasai klausimas
net neateina galvon, tuo tarpu...
Jei reikėtų dirbti kokį pašalinį
darbą savo pragyvenimui, o at-
likti tik kunigiskas pareigas
vien del Dievo ir artimo mei-
lės, — ar atsirastų nors vienas
iš tukstančio šv. Povilo imita-
torius? Vadinasi, kunigiskas
"pašaukimas" tėra geriausiai
atveju nesupratimas, o kal-
bant atvirai yra vien tik mel-
as.

Kunigai niekuomet apie tai
negalvoja, bet jei jiems kada
nors tektų pagalvoti, jie įsiti-
kintų, kad kunigavimas yra
pagrįstas bizniu. Bažnyčios ker-
tinis akmuo yra pinigai. Jei
"Dieviško Banko" (Vatikano)
akcijos nusmuktų — nepasilik-
tų nei kunigų, nei bažnyčios.
"Be pinigų nėra švečaričių"
(popiežiaus dvaro gvardijos).
Kunigai apie tai negalvoja.
Jei jie pagalvotų bešališkai, jie
turėtų patys pripažinti, kad ne-
galima gyventi iš altoriaus, kad
yra nedora eksploatuoti žmonių
tikėjimas. Bet, antra vertus, ar
Renan nebuvo visai teisingai
pasakęs: "Nėra nieko pasauli-
aus, kas galima būtų geriau išna-
doti už žmonių lengvatikišku-
mą." ["Vaga"]

NAUJAS Kultūros No. 6
ir 7 atėjo. Galima gauti
Naujienose. Kaina 45c.

VIEŠOJI OPINIA IR PARTIJOS

Amerikoje veikia vadinama dviejų partijų sistema.
Dvi milžiniškos partijos čia varžosi dėl valdžios, fede-
ralinės, valstijų ir miestų bei pavietų. Tos dvi partijos
tai — republikonai ir demokratai. Vieną kartą laimi
daugias republikonai, kitą kartą demokratai, bet visa
valdžia niekuomet nepatenka į vienos partijos rankas.
Kuomet republikonai kontroliuoja federalinę valdžią,
tai daugelį šteitų valdo demokratai. Dažnai buna net
ir taip, kad administraciją užkariauja republikonai, o
legislatūrą (įstatymų leidimo įstaigą) — demokratai,
arba atbulai.

Si dviejų partijų sistema turi tam tikrų ypatybių, ku-
rios skiria Amerikos politiką nuo Europos šalių politi-
kos. Kadangi amerikoniškos partijos apima labai didelį
skaičių žmonių, kurių ekonominė padėtis yra įvairi, tai
kiekviena tų didžiųjų partijų vengia aiškumo ir griež-
tumo savo programme. Republikonų ir demokratų par-
tijų platformos buna paprastai neaiškos, miglotos. Par-
tijų lyderiai, kurie jas rašo, stengiasi įvairiais politi-
kos klausimais išsireikšti taip, kad jų žodžius galėtų
suprasti kiekvienas taip, kaip jįsai nori. Mat, reikia
įtikti fabrikantams ir kartu neužgauti darbininkų; rei-
kia pažadėti ką nors fermeriams, kurie neišbrenda iš
skolų, ir kartu nesupykinti bankierių, kurie turi formų
"morgičius"; reikia gauti pritarimą taikos šalininkų ir
neerzinti militaristus, ir t. t.

Štai dėlko yra beveik negalima tikrai pasakyti, ko-
kio nusistatymo republikonai arba demokratai laikosi
tuo arba kitu klausimu. Jeigu koks nors klausimas pa-
sidaro labai opus, tai partijų vadai, ažuot davę jį aiš-
kų atsakymą, laukia ir žiuri, kokios nuomonės pasi-
reikš visuomenėje. Tiktai kuomet vadai pastebi, kad
tai arba kitai nuomonei pritaria dauguma, tai ir jie
pasisako ką "maną". Partijos vadų tikslas yra būti su
dauguma, o ne ginti kokį nors principą.

Taip buvo su prohibicijos klausimu. Iki visuomenės
nuomonė apie prohibiciją nebuvo paaiškėjus, tai repub-
likonai ir demokratai stengėsi įtikti ir "sausiesiems"
ir "šlapiems". Bet šių metų pradžioje pasirodė, kad
prohibicijos priešai beveik visur ima viršų, ir štai par-
tijų lyderiai, rengdamiesi prie nacionalių konvencijų,
atsuko nugarą "sausiesiems" ir įrašė į partijų plat-
formas reikalavimą, kad prohibicija būtų atšaukta.
Šiandie republikonai su demokratais varžosi dėl garbės,
kurie jų esą "nuoširdesni" atšaukimo šalininkai ir ku-
rie gali duoti kraštui geresnį užtikrinimą, kad 18-as
amendmentas bus iš konstitucijos išbrauktas.

Politikos kovoje Amerikoje ne partijos rodo kelią
visuomenei priekyn (arba atgal), bet viešoji opinija.
Partijos seka paskui, ir ta pralaimi, kuri nepaseka.

LEGIONIERIAI PRIEŠ SKOLŲ PANAIKINIMĄ

Amerikos legionierių konvencijos vadai, Portlande,
Ore., pagamino rezoliuciją, kurioje protestuojama prieš
Europos karo skolų panaikinimą ir prieš Jungtinių
Valstijų dėjimasi prie Pasaulio Teismo.

Tai — siauro nacionalizmo pozicija.

Karo skolos buvo padarytos tais laikais, kada do-
lerio vertė buvo išpusta. Šiandie doleriu galima daug
daugias nupirkti, negu karo metu arba tuoj po karo,
kitai sakant, yra žemesnės prekės kainos. Todėl koks
nors pakeitimas paskolų sutartyse yra reikalingas.

O kai dėl pasaulio teismo, tai Amerikos atsisaky-
mas prieš jo dėtis susilpnintų galimumą spresti tarptau-
tinius ginčus taikiu būdu ir padidintų progas kilti nau-
jam karui. Bet Amerika darbuojasi už pasaulio taiką
ir tuo tikslu ragina kitas valstybes prie nusiginklavimo.
Kaip gi galėtų pasaulis eiti prie nusiginklavimo,
jeigu nebūtų istaigos, kuri gali tautų neusipratimus
spresti be ginklo pagalbos?

Portlande susirinkę buvusieji kareiviai yra po mi-
litaristų įtaka.

CHICAGOS ŽINIOS

Siandien sugrįžta majoras Cernak

Siandien apie 1 val. po pietų sugrįžė iš Europos majoras Cernak. Politikieriai planuoja iškilmingas sutiktuves, — su muzika, kalbomis ir t. t. Majoras Cernak buvo išvažiavęs Europai atostogoms. Ten jis praleido apie šešias savaites.

Reikalauja \$3,135 už gėles

Kaip žinia, rugpjūčio 27 d. tapo palaidota Edith Rockefeller McCormick. Žinoma, laidotuvis buvo nepaprastai puošnias ir iškilmingas. Vien tik įvairių įvairių gėlių buvo suvežta už keliolika tūkstančių dolerių.

Dabar kvietikinkas Mangel iš Palmer house pridavė teismui bilą ant \$3,135. Už tokią sumą jis pristatė gėlių McCormickienės laidotuviams.

Nusizudė banko darbininkas

Vakar iš Michigan ežero buvo ištrauktas Harry Vercamp'o kūnas. Vercamp buvo 41 metų amžiaus žmogus ir gyveno adresu 1008 West 80th st. Prieš metus laiko jis dirbo Foreman Trust and Savings banke. Kai tas bankas susijungė su First National banku, tai Vercamp atsidūrė bedarbių eilėse. Matomai, nedarbas jį ir privėdė prie saužudystės.

SIMONAS J. STANIULIS
Persikyrė su šiuo pasauliu rugsėjo 8 dieną, 4:40 valandą po pietų 1932 m. Los Angeles, Cal. sulaukęs 40 metų amžiaus. Kūnas buvo parvežtas Chicago rugsėjo 13 dieną. Paėjo iš šakių apskr. Griškabudžio kaimo ir patalp.

Paliko dideliame nuliudime brolį Joną, brolio dukteris Stelą, Bernice ir Aldona, o Lietuvoje seserį Marcelę, brolienę Oną Staniulienę ir gimines.

Kūnas pašarvotas randasi Eudeikio koplyčioje, 4605 South Hermitage Ave.

Laidotuvis įvyks ketvirtadienio, rugsėjo 15 dieną, 2:00 val. po pietų iš koplyčios bus nulydėtas į Tautiškas kapines.

Via a. a. Simono J. Staniulio gimines, draugai ir pažįstami esant nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvių ir suteikti jam paskutinįjį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliudė liekame.
Brolis, Brolio Dukterys ir Gimines.
Del platesnių informacijų telefonuokite p. Balandžiūti Republic 4370.
Laidotuvis patarnauja graborius Eudeikis, Tel. Yards 1741.

JONAS LUKYS
Persikyrė su šiuo pasauliu rugsėjo 7 dieną, 1932 metais, sulaukęs apie 49 metų amžiaus, gimęs Lietuvoje, Mažeikių apskr., Leckavos parap., Reivičių kaime. Amerikoj išgyveno 20 metų.

Paliko dideliame nuliudime cionę Magdalėną Mockienę, gimines, draugus ir pažįstamus. Amerikoj, o Lietuvoje moterį ir gimines.

Kūnas pašarvotas randasi Masalskio koplyčioje, 3307 Auburn Ave.

Laidotuvis įvyks penktadienio, rugsėjo 16 dieną, 1 val. po pietų iš koplyčios bus nulydėtas į Tautiškas kapines.

Via a. a. Jono Lukio gimines, draugai ir pažįstami esant nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvių ir suteikti jam paskutinįjį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliudė liekame.
Cionė, Gimines, Draugai ir Pažįstami.
Laidotuvis patarnauja graborius A. Masalskis, Tel. Boulevard 4139.

Gengsterių karas

Vakar prie 5609 S. Peoria st. įvyko tikras gengsterių karas. Matomai, gengsteriai buvo pasiryžę nudaigoti kokį nors savo konkurentą.

Jaunas, tamsios išvaizdos vyras įbėgo į namus aukščiau paminėtu adresu ir stengėsi pasislėpti. Tuo laiku virtuvėje buvo p. a. O'Carroll ir jos duklė. Staiga pasigirdo šūviai ir dvi kulkos sulindo į virtuvės sieną. Neįmanomai išsigančs vyras įbėgo į kambarį ir pradėjo maldauti, kad jį kur nors paslėptų ir pašauktų policiją. Vėliau tas vyras išbėgo iš namų ir kažkur pasislėpė.

Gatvėje būtytė žmonės matė, kaip automobiliiu privažiavo du vyrai ir pradėjo šaudyti.

Pagavę banko banditus

New City policija pagavę banditus, kurie rugsėjo 7 d. apipilė North Chicago Lake County State banką. Suimtieji keturi banditai prisipažino ir išdavė savo penktą draugą, kuris dalyvavo banko apipilime.

Pasikorė dėl nesveikatės

Fanny Udig, 2625 N. Halsted st., aštuonių vaikų motina, pasikorė savo namuose. Ji paliko tokio turinio raštą: "Ačiū mano brangiam vyrui ir mano vaikams už prižiūrėjimą, bet aš nebegaliu visą laiką kentėti dėl tos ligos".

Udigenė sirgusi jau per paskutinius dvejus metus.

Carveth Wells Chicagoj

I Chicago atvyko Carveth Wells, žinomas anglų keliavėnų ir lektorius. Jis prieš kelerius dienas sugrįžo iš Sovietų Rusijos.

Rusijoje, sakė jis, geriausiai dalykų padėtį atvaizduojas žodis "kaput" (out of order). Ten, esą, prie "kaput" viskas eina. Rusai turį didžiausią katuolę, bet ji esanti "kaput", jie turį didžiausią pasaulį varpą, kuris irgi yra "kaput".

Wells Chicagoj darys kelis pranešimus apie tai, ką jis matė ir patyrė Sovietų Rusijoje.

Banditai nušovė maisto krautuvės savininką

Užvakar du banditai įėjo į Ernest Krampert buėrnę, 5956 S. Halsted st., ir sukamandavo iškelti rankas. Matomai, jie buvo labai susinervę, nes be jokio reikalo pradėjo šaudyti. Krampert tapo mirinai pašautas, o jo darbininkas Edward Kirsh

PETRAS KAIRIS
Persikyrė su šiuo pasauliu rugsėjo 13 dieną, 5:30 valandą vakare 1932 m. sulaukęs pusės amžiaus, gimęs Biržų apskr., Kupreliškio parap., Einorių kaime. Amerikoj išgyveno 23 metus.

Paliko dideliame nuliudime moterį Adelę, po tėvų Gervilaitę, 2 sūnus Leonardą ir Antaną, brolių Juozapą, Brooklyn, N. Y., pusserą, pusbrolius, švogerus ir švagerius ir gimines, o Lietuvoje motinėlę Petronėlę, brolių Raymondą.

Kūnas pašarvotas randasi 1524 So. 49th Ave., Cicero.

Laidotuvis įvyks subotų rugsėjo 17 dieną, 8 val. ryte iš namų į šv. Antano parapijos bažnyčią, kurioje atsisbus gedulingos pamaldos už vėlionio sielą, o iš ten bus nulydėtas į šv. Kazimiero kapines.

Via a. a. Petro Kairio gimines, draugai ir pažįstami esant nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvių ir suteikti jam paskutinįjį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliudė liekame.
Moteris, Sūnai, Brolis, ir Gimines.
Laidotuvis patarnauja graborius Eudeikis, Tel. Yards 1741.

sunkiai sužeistas. Pasišlavę iš registro \$75, banditai pabėgo automobiliu.

Tai įvyko 5:50 val. vakaro. Bet nepaprastai nei valandą laiko, kaip banditai jau buvo policijos rankose. Jie buvo nuvežti į ligoninę, kur Kirsh juos tuoj pažino. Viešas ty banditų yra Francis Grotty, o kitas Petet Baleilius (matomai, lietuvius). Abu dar jauni vyrukai.

Garaze surado dinamito

Adresu 2934 Fulton st. policija užliko garažą 20 gabalų dinamito. Dabar yra ieškomas žmogus, kuris tą garažą nuomavo.

Tarp Chicago Lietuvos

Pasiklausius gražaus lietuvių radio programo

Radio išradimas padarė žmogaus gyvenimą daug įdomesniu ir patogesniu. Seniau, jei norėjai išgirsti dainų, muzikos ar kalbų, tai reikėdavo keliauti kartais labai toli, kur tai būtų galima girdėti. Bet dabar, sėdėdamas savo stubele prie radio girdi visokių koncertus, lošimus, muziką, kalbas ir t. t. Taigi ir mūsų lietuviai nepasilieka. Ačiū Peoples Furniture krautuvėms, Chicago ir apylinkėse gyventojai kas antradienio vakarą turi progos pasiklausyti naujų, gražių mūsų dainelių iš stoties W. G. E. S. Programo išpildyti dalyvauja rinktiniai mūsų dainininkai, muzikai ir kalbėtojai. Praeitą antradienį buvo tikras malonumas pasiklausyti dainuojant K. Sabonį, A. Ančiūtę, L. Sabonienę, A. Čiupą, Peoples Parlor kvartetą ir duetą, Dr. J. P. Poskos kalbą gražios muzikos ir visokių žingeidžių ir naudingų pranešimų ir nutvymų.

Elzbieta.

North Side Išvažiavimas

Humboldt Park Lietuvių Politiskās Klučas surengė smagų išvažiavimą į Wellingo miškus. Suvažiavo beveik visi klubiečiai ir jų draugai bei pažįstami. Komiteto pirmininkas p. Benčskis visus

Seniausią ir Didžiausią LIETUVIŲ GRABORIŲ ĮSTAIGĄ

EUDEIKIS ir vėl nustebino publiką su savo nuopelnais už aukštą ryšį palaidojimą. Mes nieko nerokuojame už atvežimą mirusių žmonių kūnų į mūsų įstaigą iš bile kokios miesto dalies.

Reikalui esant, mūsų automobiliai atvažiuos į jūsų namus ir atveš į mūsų įstaigą, kur galėsite pamatyti didžiausią pasirinkimą grabų ir kitų reikmenų ir už tą patarnavimą jums visai nieko nereikės mokėti, nežurint j tai, ar jūs ką pirksite, ar ne.

EUDEIKIS yra vienintelis lietuvių graborius, kuris teikia ambulance patarnavimą su ekspertu lietuviu patarnautoju. Dykai Keturiuos Moderniškose Koplyčiose Del Sermerų. Pasaukite EUDEIKI pirm negu kreipsitės kur kitur.

EUDEIKIS
JUS GRABORIUS
Dėlgiu Ofisu
4605-07 South Hermitage Avenue
Visi Telefonai: YARDS 1741 ir 1742

[Acme-P. & A. Photo]

Chicago. — Rudolph Diez, 81 m., kurį policija suėmė už rašinėjamą grėsmojančių laišku turčiuoliams ir reikalaujančių iš jų pinigų. Suimta ir jo žmona.

maloniai pasitiko ir pavažiavo. Muzikantai buvo pakviesti iš Brighton Parko. Northside'iams gerai pažįstamas p. Kisilius savo automobiliu atsiėmė muzikantus Rudakus, kurie labai gerai grojo. Kai klubiečiai pradėjo šokti šluotį šoki, tai net sveltintaučiai susirinko pasižiūrėti.

Viena pora šokių už peržengimą taisyklių tapo laikini suspenduota. Saulutei besileidžiant, susidarė ir mišrus choras iš kokių penkių dešimčių dainininkų. Dainavimu labiausiai pasižymėjo Kairis, Grakauskas ir Švabas. Gerai, kad klubiečiai nesnaudžia, o stengiasi laikas nuo laiko pasilinksinti ir pajaujinti gyvenimą. Tantai yra būtinai reikalinga. Tikimasi, kad ši rudenį dar susilausime lokios smagios pramogėlės.

Pas northside'čius įėjo į madą kepti avinai. Pirmieji tai daryti pradėjo vaidilos. Päs mus irgi buvo taiti daro.

Garsinkitės Naujienose

Graboriai
Lachavich ir Sunus
LIETUVIS GRABORIUS
Patarnauja laidotuvių kuopistauti. Reikale maldžiam atsižvelgti, o laisvą darbą busite užgančinti.
Tel. Roosevelt 2515 arba 2516
2314 W. 23rd Pl., Chicago
SKYRIUS:
1439 S. Court, Cicero, Ill.
Tel. Cicero 5927

ma. Vakarop į mūsų išvažiavimą užsuko ir p. Jonas Grigaitis iš Tautiško Kapinių, kur jis buvo nuvažiavęs į šerno dešimties metų mirimo sukaktuvių apvaikšėjimą. P. s. Grigaitis North Side'je laiko valgyklą.

Turėjome ir programą, kur išėjo gana gerai. F.

Peter Conrad
Fotografuoja įvairius arba studijoj
6023 S. Halsted St.
(Jansen Stud.)
Rsa. 730 W. 62nd St.
Tel. Englewood 5840

Graboriai
S. M. SKUDAS
Lietuviai
GRABORIUS IR BALSAMUOTOJAS
Didelė ir graži koplyčia dykai
718 W. 18 St.
Tel. Roosevelt 7332

IGN. J. ZOLP
Pigiausias Lietuvis
Graborius Chicagoj

1646 W. 46th St.
Telefonai
Boulevard 5203
Boulevard 8413
1327 So. 49th Ct.
Telefonai
Cicero 3724

Telefonas Yards 1138
Stanley P. Mažeika

Graborius ir Balzamuotojas
Moderniška Koplyčia Dovanai
Turis automobilius visokiems reikalingiems. Kaina prieinama
3319 Auburn Avenue
CHICAGO, ILL.

Phone Boulevard 4139

A. MASALSKIS
Mūsų Patarnavimas laidotuvių ir kokiam reikale visuomet esanti užtikrinama ir atsižvelgiama todėl, kad atvežime ilgalaidžiai laikymui skyrių.
3307 Auburn Ave.
CHICAGO, ILL.

Lietuvės Akušerės

Mrs. A. K. JARUSH
PHYSICAL THERAPY & MIDWIFE
6109 South Albany Av.
Phone Hemlock 9252

Akių Gydytojai

DR. VAITUSH, OPT.
LIETUVIŲ AKIŲ SPECIALISTAS
Palengvins akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, avasimo, akių apimimo, nervotumo, skaudamų akių karši, nūma kataraktą, atsitaiso trumparegystę, ir toliau. Prieingia teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra, paraudžia mažiausias klaidas. Speciali atyda atkreipiamą į mokyklos vaikus. Valandos nuo 10 iki 8 v. Nedėliomis pagal sutartį. Akinų kainos per pusę pigiaus, kaip buvo pirmau.
Daugely atsitikimų akys atitaisomos be akinų. Kainos pigiau kaip pirmau.
4712 South Ashland Ave.
Phone Boulevard 7589

Duokite savo akis išgaminuod
Dr. A. R. BLUMENTHAL
OPTOMETRIST
Praktikuoja vici 20 m.
4649 S. Ashland Ave.
Tel. Boulevard 6487

Tel. Yards 1829
DR. G. SERNER
LIETUVIŲ AKIŲ SPECIALISTAS
Patyrimas Komplektuotose Akinikimuose
Ofisai ir Akių Dirbtuvės
756 West 35th St.
kampus Halsted St.
Valandos nuo 10—4, nuo 6 iki 8
Nedėliomis nuo 10 iki 12

Lietuviai Gydytojai

Dr. C. K. Kiauga
DENTISTAS
Užrašinkite: Kertvegis ir Subaroms
2420 W. Marquette Rd. arti Western Av.
Phone Hemlock 7828
Pamėdėlia, Seidėdomis ir Pėnėtytis
1821 So. Halsted Street

A. MONTVID, M. D.
West Town State Bank Bldg.
2400 W. Madison St.
Val.: 1 iki 3 po pietų, 6 iki 8 vak.
Tel. Seeley 7330
Namų telefonas Brunswick 0597

DR. MARGERIS
Valandos nuo 10 ryto iki 2 po pietų ir nuo 6:30 iki 8:30 vakare, Sekmadeniais nuo 10 iki 12.
3421 So. Halsted St.
Phone Boulevard 8483

A. L. Davidonis, M.D.
4910 So. Michigan Avenue
Tel. Kenwood 5107
VALANDOS:
nuo 9 iki 11 valandų rytė;
nuo 6 iki 8 valandų vakare
apart šventadienio ir ketvirtadienio

Phone Canal 6122
DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos: 1—3 ir 7—8
Seredomis ir nedėliomis pagal sutartį.
Rezidencija 6628 So. Richmond Street
Telefonas Republic 7868

Ofisai ir Rez. Tel. Boulevard 5913
DR. BERTASH
756 W. 35th St.
(Cor. of 35th & Halsted St.)
Ofisai valandos nuo 1—3; nuo 6:30—8:30
Nedėliomis pagal sutartį
Ofisai ir Rez. Tel. Boulevard 5914
DR. NAIKELIS
756 W. 35th St.
(Cor. of 35th & Halsted St.)
Ofisai valandos: nuo 2—4, nuo 7—9
Nedėliomis pagal sutartį

Dr. Suzana A. Slakis
Moterų ir Vaikų ligų Specialistė
4145 Archer Ave.
Ofisai Tel. LAFAYETTE 7337
Ofisai val. kiekvieną dieną nuo 9 iki 12 ryto (išskyrus seredomis). Taigi nuo 4 iki 8 val. vakare. Utarninkais ir Kertvegis.
Rez. Tel. HYDE PARK 3395

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4142 Archer Avenue
Valandos 11 ryto iki 1 po pietų, 2 iki 4 ir 6 iki 8 vak. Nedėliomis nuo 10 iki 12 dieną.
Telefonai dieną ir naktį Virginia 0036

Rez. 6600 South Artesian Avenue
Phone Prospect 6659
Ofisai Tel. Canal 0237

DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
CHICAGO, ILL.

DR. M. T. STRIKOLIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
O E I S A S
4645 S. Ashland Ave.
Ofisai valandos nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 vak. Nedėliomis pagal sutartį.
Ofisai Tel.: Boulevard 7820
Namų Tel.: Prospect 1930

A. K. Rutkauskas, M. D.
4442 South Western Avenue
Tel. Lafayette 4146
VALANDOS:
nuo 9 iki 11 valandai ryto
nuo 6 iki 9 valandai vakaro

DR. A. L. YUSKA
2422 W. Marquette Rd.
kampus 67th ir Artesian Avs.
Telefonas Grovehill 1595
Valandos nuo 9 iki 11 ryto, nuo 2—4 ir 7—9 po pietų, seredoms po pietų ir nedėliomis pagal sutartimą

Hemlock 8151
DR. V. S. NARIS
(Naryaukis)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 Marquette Road
Valandos: 9—12, 7—9. Antradienį ir Ketvirtadienį vakarais pagal sutartimą.

Phone Boulevard 7042
DR. C. Z. VEZELIS
Dentistas
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street

Lietuviai Gydytojai

Dr. Vincent C. Steele
Dentistas
4180 Archer Avenue

Daktaras V. A. Šimkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Gydo savo ofise ginecinius, ginekologinius, ligonius.
Valandos nuo 1 iki 4 ir nuo 7 iki 9 v. Nedėliomis nuo 10 iki 12.
3343 South Halsted Street
Tel. Boulevard 1401

Ivairūs Gydytojai

DR. HERZMAN
— IS RUSIJOS —
Gerai lietuviams žinomas per 25 metus klupe patyręs gydytojas, chirurgas ir akušierius.
Gydo įvairias ir chironikas ligas vyrų, moterų ir vaikų pagal naujausias metodus X-Ray ir kitokias elektrines prietaisus.
Ofisai ir Laboratorija
1025 W. 18th St., netoli Morgan St.
Valandos: nuo 10—12 pietų ir nuo 6 iki 7:30 val. vakare
Tel. Canal 3110
Rezidencijos telefonas
Hyde Park 6755 ar Central 7464

DR. CHARLES SEGAL
Praktikuoja 20 metų
OFISAS
4729 South Ashland Ave., 2 lubos
CHICAGO, ILL.
SPECIALISTAS DZIOVOŠ
Moteriškų, Vyriskų ir Vaikių ligų
OFISAS VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 val. vakaro, Nedėl. nuo 10 iki 12 v. Diena.
Phone Midway 2880

Telefonas Yards 0994
Dr. MAURICE KAHN
4631 South Ashland Avenue
Ofisai valandos:
Nuo 10 iki 12 diena; 2 iki 3 po pietų
7 iki 8 vak. Nedėl. nuo 10 iki 12
Rez. Telephone Plaza 3200

Ofisai: Tel. Victory 6893
Rez.: Tel. Drexel 9191
Jei nesulaukėte šaukimo Central 7464
DR. A. A. ROTH
Rūpina Gydytojas ir Chirurgas
Specialistas odos ligų ir veneriškų ligų
Ofisai
3102 So. Halsted St.
kampus 31st Street
Val.: 10—11 v. ryto, 2—4, 7—9 v.v.
Nedėliomis ir šventadieniais 10—12.

Advokatai

K. GUGIS
ADVOKATAS
MIESTO OFISAS
127 N. Dearborn St., Room 1113
Telefonas Central 4411
Valandos: nuo 9 ryto iki 4 po pietų
Gyvenimo vieta
3323 South Halsted Street
Tel. Boulevard 1310
Valandos: nuo 6 iki 8 val. kiekvieną vakarą. Išskyrus ketvirtadienį.
Nedėlioj nuo 9 iki 12 ryto

John Kuchinskas
Lietuvis Advokatas
2221 West 22nd Street
Arti Leavitt St.
Telefonas Canal 2552
Valandos 9 ryto iki 8 vakaro.
Seredoj ir Pėnėtyjoj nuo 9 iki 6

A. A. SLAKIS
Advokatas
Miesto Ofisai 77 W. Washington St.
Room 905 Tel. Dearborn 7966
Valandos: 9 ryto iki 4 po pietų
Vakarais: Utarn. ir Kertv.—6 iki 9 val.
4145 Archer Ave. Tel. Lafayette 7337
Namų Tel. Hyde Park 3395

JOHN B. BORDEN
(John Bagdžianas Borden)
LIETUVIS ADVOKATAS
105 W. Adams St., Room 1642
Telephone Randolph 6727
Vakarais 2151 W. 22nd St. nuo 6—9
Telephone Roosevelt 9090
Namis 8-9 ryte Tel. Republic 9600

JOSEPH J. GRISH
Lietuvis Advokatas
4631 So. Ashland Ave.
Tel. Boulevard 2800
Rez. 6515 So. Rockwell St.
Tel. Republic 9723

J. P. WAITCHES
ADVOKATAS
52 E. 107th St. — prie Michigan Ave.
Tel. Pullman 9950—6377
4600 S. Wood St. — Kertvegio vak.
Tel. Lafayette 6393
160 N. LaSalle St. — pagal sutartį

CHAS. A. PEPPER
LIETUVIS ADVOKATAS
10 N. CLARK ST. Room 1205
Tel. Central 6166
VAKARAI: 3117 S. Union Ave.
Tel. Victory 2213
Arti 1800 W. 47th St. Lst. 8490
Pagal sutartimą

William C. Mitchell
LIETUVIS ADVOKATAS
2656 West 69 Street
Telefonas Hemlock 1323
Valandos: 9 ryto iki 9 vakarų
Nedėliomis pagal sutartį

Tarp Chicago Lietuvių

Universal State banko depozitorių reikalai

Rugsėjo 12 d. įvyko depozitorių komiteto susirinkimas, kuriame buvo plačiai diskutuojama komiteto darbuotė.

Iš valdybos raportų paaiškėjo, jog ji pagaminio peticiją, kad prašalinti dabartinį resyverį, o jo vieton padėti komiteto išrinktą Justina Mackevičių. Peticijos išdalintos po visas Chicago dalis, kad depozitoriams būtų lengviau paduoti savo parašus. Depozitoriai turėtų be jokio atidėjimo rašyti, nes kaip tik susirasys reikalavimas jų skaičius, taip greit bus pastatytas kitas resyveris.

Prie dabartinio resyverio komitetas nedaug ką tegali nuveikti, nes visas darbas yra trukdomas. Pavyzdžiui, komitetas dar negalėjo išreikalauti depozitorių vardų ir adresų. Iki šiol pasisekė per teismą gauti sąrašą banko skolininkų. Tą sąrašą komitetas dabar studijuoja ir, jeigu suras, kad paskolos buvo duodamos nesilaikant bankams numatytų taisyklių, tai tuojau banko vedėjai bus patraukti atsakomybėn.

Penktadienį, rugsėjo 16 d., yra suaukiamas visų depozitorių susirinkimas, kuriame depozitoriai advokatas Waitches duos platų paaiškinimą iš banko stovio ir kas reikia daryti, kad depozitoriai gautų kuo daugiau jiems priklausomų įdėlių.

Stotys, kur privalo tuojau visi depozitoriai užsiregistruoti: Jos. F. Budrik, 3417 So. Halsted Str.

J. P. Ewald, 840 W. 33 Str. N. C. Krukons, 2251 So. Halsted Str.

"Sandara", 3227 So. Halsted Str.

V. M. Stulpinas, 3400 So. Emerald Ave.

"Draugas", 2334 So. Oakley Ave.

Justin Mackiewicz, 2334 So. Leavitt Str.

"Vilnis", 3116 So. Halsted St. Paul N. Smith & Co., 4425 So. Fairfield Ave.

J. Yushkevitch, 3647 Archer Ave.

"Naujienos", 1739 So. Halsted Str.

K. J. Macke, 6812 So. Western Ave.

B. A. Waitches, 4600 So. Wood St.

J. P. Waitches, 52 E. 107 St.

Eikite į bilė kuria šių vietų — kur kam parankiau — ir rašykite po peticiją. Duodami savo parašą jūs neimate ant savęs jokios atsakomybės, išskyrus, kad reikės sumokėti po 25 centus padengimui įvairių lėšų (advokato, notaro ir t.t.). Daugiau jokios atsakomybės nebus.

Registruotis gali ir tie, kurie jau yra pridavę savo parašus dabartiniam resyverui. —R.

West Pullman

SLA. 55 kuopos užuojautos rezoliucija dėl A. J. Karaliaus mirties

Pereitą sekmadienį, rugsėjo 11 dieną, West Pullman Park svetainėje SLA. 55 kuopos su sirinkime pirmininkas A. Alvinas pranešė susirinkimui liudną žinią, kad A. J. Karalius mirė. Pagerbimui velionies mūsų SLA. 55 kuopa išneša užuojautos rezoliuciją. Mūsų kuopos nariai įvertina darbą A. J. Karaliaus, kuris darbavos "Tėvynėje", veddamas sveikatos skyrių per aštuonis metus.

Kiekvienas mūsų kuopos narys sekė ir skaitė tuos jo straipsnius. Pasigiesime jo raštų "Tėvynėje", o labiausiai jo paties, kuomet nebegalės jis daugiau pasakyti gyvu žodžiu prakalbą ir paskaityti paskaitą. Lai kiekvienas narys žino, kad A. J. Karalius yra miręs, bet jo darbai pasiliko su mumis. Neužmirškime tuos raštus skaityti.

Lai buna A. J. Karaliui ramybė ramybės tėvynėje.

—J. Tamašauskas, SLA. 55 kuopos sekretorius.

Roseland

Iš praeties ir ateities

Komunistai vis dar vyksta ant S. ir B. už tai, kad tie rengė bedarbiams pikniką toj pačioj vietoj ir tuo pačiu laiku, kai ir Maskvos davatoks. Tikrumoj jie turėtų žiaugtis, nes suvažio nemažai žmonių ir raudonieji biznierių turėjo progos prisibagauti \$8.50. Jeigu nebūtų buvę bedarbių pikniko, tai vilniečių publika būtų buvę galima ant pirštų suskaičiuoti.

Tiesa, maskviniai neturėjo progos išsunkuoti suolektuotas "Lenino ašaras" bet dėlai to kalta jų pačių publika. Gali jie sau rustauti ant S., bet jie neturi teisės kabintis prie B., kuris visai prie to parengimo neprisdėjo.

Bimbiniai verkšlens, kad S. surinkęs šimtą dolerių už tikie tus, bet komfaistams nei cento nedavęs. Tačiau jis užmiršta, kad prieš metus laiko bimbiniai už menkos vertės garsinimą iš S. reikalavo \$65, o kitą kartą net \$126. Jie tiesiog prievarta stengėsi tuos pinigų atgauti. Tais laikais S. dar su bimbiniais draugavo. Bet kuomet namatė, jog tiems raudonieji biznierių tik doleris terupi, tai jis visiškai su jais nutraukė ryšius ir dabar nerori jų nei į savo stūbą įsileisti. Jis yra pasirėngęs ir daugiau bedarbiams tokių pramogų surengti, nepaisant, ką apie jį sakys tavorščiai iš "Vilnies".

Ateinantį šeštadienį, rugsėjo 17 d., Strumilo naujai išpuos- toj svetainėj bus didelis bankietas ir šokiai. Šokiams gerasas lietuviškas orkestras. Tą balių rengia žinomas biznierių ir labdarys A. Balčiūnas, kuris tikrai užsitarnauja paramos.

Reikia žinoti, kad p. Balčiūnas visuomet rodo didelį prieilankumą beturčiams. Jis taip pat yra didelis dailės mylėtojų rėmėjas. Jis yra tos puošnios svetainės savininkas. Svetainė iš jo galima gauti visai prieilnamomis kainomis. Dažnai pasitaiko, kad jis leidžia svetainę naudoti visai dykai, jeigu tik parengimo tikslas yra kilnus.

Tokiam atvejy jis ne tik nieko negauna, bet dar turi iš savo kišenės apmokėti už šviesą ir už svetainės išvalymą.

Per vasarą p. Balčiūnas dėjo daug pastangų, kad tinkamai išpuos- toj svetainę visokiems parengimams. Šeštadienį tad ir įvyks naujai išdekoruotos ir išpuos- toj svetainės "grand opening" — svetainės atidarymas.

Vietos lietuviai privalėtų tą parengimą paremti. Įžanga labai prieinama.

Kalbant apie Roselando biznierių, bus ne pro šalį pami- nėti ir gerai žinomą Pertą Snapstį, kuris laiko valgyklą ir minkštų gėrimų įstaigą bei patogius kambarius prie Front st. Pas Snapstį galima gauti už labai prieinamą kainą gerus valgius ir švairius kambarius, kurie yra garu apšildomi. Kam reikalingi tokie kambariai, tai gali pasinaudoti proga.

Pas Snapstis yra laisvų pa- žiūrų žmogus ir senas "Naujie- nų" skaitytojas. Jis yra mėgiama vietos gyventojų biznie- riūs, kadangi su visais sten- giasi palaikyti draugiškus san- tykius.

Dar vieną naujieną: Lietu- vių Dailės Mylėtojų Ratelis nu- tarė atnaujinti savo darbuotę. Per paskutinius dvejat metų tas ratelis beveik nieko nevei- kė, nes sąlygos buvo labai ne- palankios. Tiesa, ir dabar tos sąlygos beveik nei truputį ne- pagerėjo, tačiau rateliečiai vis- vien nori šį tą veikti. Šio mė- nesio 9 d. įvyko susirinkimas, kur rateliečiai nutarė priuo- sti keli veikalus scenai. O ypač to- del, kad vietos gyventojai nori vėl matyti lietuviškų veikalu Ratelio narių iš savo tautiečių norėtų išgirsti, kas yra labiau pageidaujama, —dramos ar ko- medijos. Apie tai galite rašyti į "Naujienas" arba pranešti ratelio raštininkui: A. Jocius, 135 E. 114 Pl., Chicago, Ill.

—Senas Antanas.

Marquette Park

Adv. Joseph J. Grish su žmona sugrįžo iš Jungtinių Valstijų Budavojimo ir Skolinimo Lygos seimo

Adv. Joseph J. Grish (Gri- šius) su savo žmona šiomis dienomis sugrįžo iš French Lick, Ind., kur juodu dalyvavo United States Building and Loan League (Jungtinių Valstijų Bu- davojimo ir Skolinimo Lygos) suvažiavime arba seime. Tas suvažiavimas tęsėsi tris dienas, —nuo rugsėjo 1 ligi 3 d. Ponai Grišiai atstovavo Gedimino Bu- davojimo ir Skolinimo Bendro- vę.

Iš suvažiavimo adv. Grišius štai ką turi pranešti: Šių metų liepos 22 d. prezidentas Hoover pasirašė ir patvirtino The Federal Home Loan Bank Act. Prisiilankant to akto, tapo su- organizuota 12 bankų. Vienas jų bus atidarytas Evanstone, Ill., ir patarnaus dviejų val- stijų gyventojams, —Illinois ir Wisconsin. Skolinimo ir bu- davojimo bendrovės (spulkomos) tas Federal Loan Home Bank bus geriausia vieta gavimui pa- skolų ilgiam laikui, —nuo metų ligi dešimties metų ter- minui. To banko sukurimui ta- po užtraukta paskola iš 125,000,000 dolerių. Paskola per keliolika metų bus atmokėta valdžiai.

Ligi šiol pulkos galėdavo gau- ti iš bankų paskolas tik labai trumpam laikui, —trims, šešies arba devyniems mėnesiams. Iš Federal Home Loan bankų bus galima gauti paskolą net de- šimčiai metų. Tdoku būdu pulkų veikimas žymiai pege- rės ir joms bus daug lengviau verstis. Prie progos reikia pa- žymėti, jog tie federaliai ban- kai rupinsis ne vien tik spul- komis, bet ir smulkiais namų savininkais: bus duodamos pa- skolos ant namų, kurių vertė nėra didesnė kaip \$20,000.

Priegtam paskolos bus teikia- mos nedidiesiems namams, kaip trijų aukštų. Federalis bankas Evanstone planuojama atidary- ti spalį 15 d.

Šie bankai daugiausiai ru- pinsis pulkomis, taupymo ir skolinimo bendrovėmis: —žod- žiu, tomis įstaigomis, kurios skolino pinigų ant "morgičių" nuo penkių ligi dešimties me- tų terminui, o kartais net ligi penkiolikos metų. Namų sa- vininkai, kurie niekur kitur ne- galės gauti paskolą, turės pro- gos kreiptis į federalius ban- kus. Paskola negalės viršyti 40 nuošimčių namo vertė. Vadi- nasi, jeigu namas yra vertas \$10,000, tai paskolos ant jo bus galima gauti apie \$4,000.

Adv. Grišius jau per daugelį metų dirba lietuvių pulkos. Dabartinio laiku jis yra Gedi- mino Budavojimo ir Skolinimo Bendrovės —advokatas ir an- tras vice-pirmininkas Lietuvių Budavojimo ir Skolinimo Ly- gos.

Savo kelione ponai Grišiai yra labai patenkinti. Daug smagu- mo jiems suteikė gražus French Lick kurortas. Laiką jis su- naudojo ne tik smagiai, bet ir

naudingai, kadangi jiems teko patirti tikrų žinių apie Federal Home Loan bankus. Mat, tam- me suvažiavime dalyvavo toj bankų direktoriai, kurie ir pa- aiškino plačiau apie tų įstaigų busimą veikimą.

—Korespondentas.

Chicago Lietuvių Choras "Pirmyn" sto- jo prie darbo

Praeitą penktadienį choras susirinko pirmą po dvejų mėnesių vakacijų praktikai. Kaip pirmą praktiką buvo la- bai skaitlinga, nes susirinko apie šešios dešimtys choro na- rių. Visi linksmi ir pilni ener- gijos stot prie sunkaus žie- mos sezono darbo. Kadangi choras buvo užkviestas rugsė- jo 11 dalyvauti programė Lie- tuvių Tautiškoje Kapinėse pa- minėjimui dešimties metų de- dės šerno mirties sukaktuvių, tad perdainavo dvi dainas, pri- taikytas tam įvykiui. Butent, "Laidotuvių maršą" ir "Ap- leistas".

Mokytojas p. K. Steponavi- čius pristatė chorui visus val- dybos narius, kad choristai ži- notų kas yra valdyboj ir su kuo turėt reikalus. Visi valdy- bos nariai pratarė keletą žo- džių, pasižadėdami darbuotis dėl choro labo kiek tik jų jė- gos leis. Taipgi kvietė visus ir visas laikytis vienybės ir dar- buotis dailės srityj, ypatingai lankyti reguliariai pamokas.

Iš mokytojo ir valdybos pa- aiškinimų pasirodė, kad Chi- cago Lietuvių Choras "Pir- myn" turi užsibrėžęs didelį darbą dirbti per šį sezoną.

Manoma turėti trys parengi- mai, — pirmas sezono atidary- mui bus koncertas, antras tri- jų aktų labai graži operetė "Laima", trečias vėl operetė, —operetės vardas laikoma pa- slapyje.

Mokytojas p. Steponavičius taip pat pranešė nesmagia naujiena, kad "Pirmyn" choro narys ir gabus "Pirmyn" "Sharp- s" and "Flat" vedėjas p. J. Gura serga. Bet yra vilties, kad trumpoje ateityje jis vėl stos į darbą sykiu su visais. Visas choras linki p. Gurai kuo grei- čiausiai pasveikti.

Kas myli dailę ir dainą, esate kviečiami stoti prie Chicago Lietuvių Choro "Pirmyn" ir lavintis. Lankiame visų Choro pamokos įvyksta kiekvieną penktadienį 8 val. vakaro Pa- lilio (Meldžio) svet., 2243 W. 23rd Pl. —A. V.

Roseland

Klubų ir Draugijų Susivienijimo susirinkimas

Pereitą penktadienį Strumi- lo svetainėje įvyko Klubų ir Draugijų Susivienijimo napras- tas susirinkimas. Narių atsi- lankė vidutiniškai.

Mirė J. Kaktys, sirgo L. ša- kys, serga Siaučiuas ir J. šatkauskas. O su P. Juktoniu nežinoma, ar jis serga, ar ne. Prisiuntė laišką iš Wisconsin ir praneša, kad esąs kareivių namuose. Nariai liudija, kad nuo Susivienijimo buvo siųsta lankytojai, kurie ten netoli gy- vena. Lankytojai ligoj nerado namie. Dabar mūsų Susivieni- jimui yra abejonė, ar P. Juk- tonis serga, ar ne. Nutarta laišku paklausti, kad P. Juk- tonis pasiaiškintų ir, jeigu jis serga ir norės gauti pašalpą iš Susivienijimo, tai turės pri- siųsti daktaro išpildytą blan- ką.

Perskaitytas laiškas nuo A. Balčiūno, kuris valdo dabar K. Strumilo svetainę. Laiške pranešama, kad ateinantį še- štadienį bus atidarymas naujai išpuos- toj Strumilo svetainės. Kyčia, kad ir Susivienijimas dalyvautų toj iškilnėje. Sakoma, kad bus gražus programos. Kaip man teko matyti, tai

ir be programo būtų ko pasi- žiūrėti ir pasigerėti dabartine išpuos- toj Strumilo svetaine. Įvesta garsialkalbiai ir prie du- rū girdima programos taip jau gerai, kaip ir prie stei- čiaus. Galiausiai, kad pirmą kartą tenka matyti Strumilo svetainę taip išpuos- toj. Balčiū- nas tikisi turėti daug publikos ne tik iš Chicago apylinkės, bet ir draugų bei pažįstamų iš kitų valstijų. Mūsų Susivieni- jimas irgi neatsisakė dalyvau- ti toj iškilnėje.

Išvažiavimas Susivienijimui nusisekė. Komisija, peržiūrė- si bilas, pranešė, kad biznis apmokėjo išlaidas ir dar liko dešimė. O nuo serijų dar ne- žinoma kiek liks pelno, — ga- lima spėti, kad nemažiau kaip šimtinė. Kad ir blogi laikai, bet Susivienijimas mano šią žiemą surengti bent vieną pa- rengimą. Svetainę Balčiūnas dabar gerai išpuos- toj, tad gali- ma drąsiai šauktis parengi- mus rengti ir kvieisti publiką. Atsilankiusieji bus patenkinti svetaine. —Korespondentas.

Roseland

Lankykime mokyklą

Šį ketvirtadienį ir penktadi- nį bus registravimas mokinių Fenger mokykloj. Kurie ma- note lankyti šią žiemą mokyk- lą, ateikite užsiregistruoti. At- einantį pirmadienį atsidarys mokykla. Kursai tęsis per vi- są žiemą. Bus įvesta visokių skyrių, —nuo elementariojo pradi- nės mokyklos ligi vidurinės mokyklos kurso, o tai pat vi- sokie amatai. Kurie turite luo- so laiko, tai nepraleiskite pro- gos! Nors dauguma sako, kad blogi laikai, bet jeigu neisi į mokyklą, tai nuo to darbai ne- pagerės. Kam bereikalingai daug kalbėti apie visokias teo-

UNIVERSAL STATE BANKO DEPOSITORIŲ VISUOTINAS SUSIRINKIMAS

įvyks penktadienį, rugsėjo 16 d., Lietuvių Auditorioj, 3133 So. Halsted St.

Siame susirinkime bus iš- duotas Komiteto raportas.

Taipgi advokatas Waitches paaiškins apie bankos stovį ir kas reikėtų daryti, kad depozito- riai kuo daugiausia galėtų atgauti savo pinigų. P. S. Wait- ches, taipgi atsakinės į depo- zitorių klausimus.

I susirinkimą galės įeiti tik- tai depozitoriai su knygelėmis arba čekių sąskaitom.

Įžanga padengimui lėšų 10c. Pradžia 7:30 val. vak.

20% PIGIAU

Kam mokė brangiai už inšurina? Mes jums sutaupsim daug pinigų inšurinant automobilių, krautuvių langus ir tt. Mes rašome visokios ru- šies inšurinus ant turto ir žmonių. Inšurink tuojau save ir savo še- imyną. Pirmą negu imsi, bile kokį inšurina, pasiteirauk pas mus.

Mes taipgi parduodame ir mai- nome namus, lotus, biznius ir far- mas. Mes priimam mainais morgi- čius ir kitokias securities. Mes es- me biznyje virš 20 metų.

J. J. SINKUS and CO.
1039 West 69th St.
Tel. Normal 4400

LIETUVIAI RADIO DAKTARAI

Patalia, ką daryti, kada juo radio REPEREKA
1—PERZIUREK ar juo Radio yra gerai sukonstruotas i elektros antloja
2—PERZIUREK ar vios tubos dera
3—PERZIUREK anteng—Maukinius Ra- dio dratus—ar nėra atsiluosavo. Jeigu negalite surasti prieasles, tai pasaukite mus. Už Viena Doleri mes atstovysme ju- su Radio.—Mes taipgi parduodame Radios vlyu idirbysių už žemiausias kainas Chicago.

General Radio Store
RADIO SERVICE LABORATORY
1111 S. LAFAYETTE
Electro-technika—Radio Inžinerius
3856 Archer Ave., Chicago
Tel. LAFAYETTE 6105

Petras Wolteraitis

AUTOMOBILIŲ MECHANIKAS.
Nori buti juo mechanikas.
Mes taisome taip pigiai, kad dar nie- kad nebuvo. Nauji breikiai \$9.00, adjustinimas \$1.00. Clutch \$7.00. Valves graininame \$5.00. Kada tik norėsite pataisyti teisingai, gerai ir pigiai. Mes dirbome kompanijai už pirmos klasės mechaniką. Darbą ga- rantuojame. Taisome ir juo na- muose. Pasaukite mus —
Lafayette 1329
4357 So. Washenaw Ave.,
kampus 44 ir Washenaw.

CLASSIFIED ADS.

Automobiles

PAIEŠKAU kas turite parduoti 1 1/2 tono troka, ne senesni kaip 3 metų. Šaukite Tel. Summit, Ill. 487.

Furniture & Fixtures

RAKANDAI. 23 kambariai, 3 metų lyss, 3 augalai, 6 apartmentai. Visi išvaduoti. Gera proga Pasaulinei Pa- rodai atėjus. \$850, įmokėti \$600. Pamatyk savininką.
6241 Woodlawn Ave.

Business Service

Biznio Patarnavimas
NAMŲ SAVININKAMS
Mūsų biuras suteikia patarimus na- mų savininkams, reikale nesusipratim- su randauninkais. Maža narytės mokes- tis. Expertų patarimai visais reikalais dykai. Adara nedidom 9 iki pietų.
LANDLORDS BUREAU OF CHICAGO
Incorporated
1642 West Division St.
Tel. Armitage 2951 ir 2952.

AR JUSU STOGAS KIAURAS?

Paaukite mus — mes atliekame eks- perty darbą. Mes taipgi dirbame ble- roty darbą — stogų ryškus, nuobagas, darbas garantotas. Apskaitavimas dykai.
BRIDGEPORT ROOFING CO.
3218 So. Halsted St.
Tel. Victory 4965

NAUJAS RESTAURANTAS

Geriausiai pagaminti valgiai, kaip tai kopustai, barščiai ir kiti naminiai valgiai. Savininkas su daug metų pa- tyrimo žiame biznyje, užganėdins vi- sus atsilankiusius.
1708 So. Halsted St.,
CHICAGO, ILL.

For Rent

RENDON 4 kambariai naujai išdeko- ruoti \$11.00.
932 W. 19th St.

Radios

NAUJAS 1932 Philco, 11 tubų Console \$39.95, Sperton 10 tubų Console \$29.50, Migets \$11.95.
2332 Madison St.

RADIO PATARNAVIMAS — pa- taisau visų idirbysių radios. Patar- nauius greitai ir gerai. Šaukite Tel. Grovehill 2092.

8 TUBU Standard High Boy. Con- sole, tikrai \$16.50.
6136 So. Halsted St.

Business Chances

Pardavimui Bizniai
PARDAVIMUI pigiai grosernė ir kėndži storas iš priežasies išvažiavi- mo. Kaina \$300.00.
5343 S. Shields Ave.

PARDAVIMUI grosernė ir bučernė, cash biznis, 4 pagyvenimui kambariai užpakaly, 2 kambariai viršut, 2 karų garadžius, karštu vandeniu apšildomi vi- si kambariai, lėdo mašina, fixture ir stakas. Kaina \$15,000 įmokėt \$5000.

2633 W. 43rd St.

PARDAVIMUI pigiai grosernė.
900 W. 37th St.

DABAR YRA LAIKAS GARSINTIS

Jums Nereikia Atvažiuoti

JEIGU TURI—

automobilį, namą, lotus, ukį, biznį, rakandus, šė- rus ar bonus, parduoti.

Jeigu turi kambarius ar garadžių išvaduoti. Jeigu ieškai giminių ar apsie- dimui draugės ar draugo

PASISKELBKITE I "NAUJIENAS"

Skelbimų kainos yra nu- pigintos ir dar syki nupi- gintos!

Turite pamiginti, kad su- žinojus kokius gerus re- zultatus duoda Naujienos.

